

GENÇLİK SORUNLARI: SİİRT İLİ ÖRNEĞİ

YOUTH TROUBLES: SAMPLE OF PROVINCE OF SİİRT

Zuhal CAFOĞLU*
Veysel OKÇU**

Öz

Bu araştırmanın amacı Siirt ilinde yaşayan gençlerin toplumsal değişmeye bağlı olarak ortaya çıkan gençliğin sorunlarını saptamak ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerde bulunmaktır. Araştırma betimsel niteliktedir. Araştırmada nicel veri toplama araçlarından ankete başvurulmuştur. Araştırma için gerekli veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen anketle toplanmıştır. Araştırma Siirt ilinde yaşayan toplam 537 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda ise Siirt ilinde ailelerin gençlere cinsiyet bazında farklı tutumlar sergiledikleri, karşı cins arkadaşlık ilişkilerinde kızlara yönelik ailelerin daha müdahaleci tutum sergiledikleri, kızların kendilerini ifade etmede zorlandıkları ve ailelerin büyük oranda kararlarına karıştıkları gözlenmiştir. Ayrıca gençlerin en önemli sorunları arasında işsizlik, eğitim ve meslek edinme güçlüğü olduğu, siyasi partilerin ve devletin gençlik sorunlarıyla pek ilgilenmediği, Siirt ilinde gençlerin kendilerini gerçekleştirebilecekleri sosyal ortamların oldukça yetersiz olduğu, belli orandaki gençlerin siyasi tercihlerini aşiret lideri ya da kanaat önderinin etkisi altında kullandıkları ve kızların okula gönderilmeme nedeninin ise büyük oranda anne-baba eğitimsizliğinden kaynaklandığı saptanmıştır. Bu sonuçlara dayalı olarak bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler:Gençlik, gençlik ve sosyal değişme, gençlik sorunları

Abstract

This study was conducted to determine youth problems, coming out depending upon social chance, and it concludes with some recommendation. This is a descriptive research. Evidence from the findings obtained through as questionnaire which is developed by researchers. The data were collected from 537 individual living in Siirt province. At the end of the research, it has been observed that parents show sexual discriminating; they are conservative toward opposite sex friendships, females are have difficulties in articulating themselves, and parents involves in their taking decision. Besides, it has been determined that the biggest problem among youngsters is unemployment, education, and getting a profession, political parties and government are not interested in youngsters' trouble, there are not enough social facilities in Siirt for youngsters to realize themselves, youngsters are partly susceptible to their clan and opinion leaders while taking a political choice, and ignorance of parents is the chief reason of not sending female children to school. Some suggestions have been offered toward these results.

Key Words: Youth, youth and social exchange, youth woes

* Prof.Dr., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi

** Yrd.Doç.Dr., Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, veysel.okcu56@gmail.com

1. GİRİŞ

Günümüz dünyasında denetimden çıkmışçasına yaşanmakta olan yaygın toplumsal değişimler, kurumların ve değer yargılarının hızlı bir şekilde değişmesine neden olmaktadır. Giderek karmaşıklaşan bir toplumsal yapı kazanan dünyanın her bir yanından anında iletilen bilgiler ve hızlı dönüşümler bireylerin varsayım sistemlerini sürekli olarak sarsmaktadır. Günümüz gençleri de bu değişimleri bir yandan kendi kişiliğine yansıtmakta, bir yandan da bunların çoğuna karşı çıkmaktadır (Geçtan, 1981). Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak toplumsal yapımızda meydana gelen teknolojik ve kültürel değişmelerden etkilenen gençlerin geleneksel ve çağdaş değerler arasında yaşadığı bocalamalar ve kararsızlıklar da eklenince, onların gelecekle ilgili olarak kendilerine düşen görevi tam olarak yerine getiremeyecekleri beklenebilir (Poyraz, Zorlu, Şahin ve Arıkan, 2003, 2). Gençliğin, günümüzde ister gelişmiş ülkelerde olsun, ister gelişmekte olan ülkelerde olsun, toplumsal değişimde ve toplumun çağdaştırılmasında dikkate alınması gereken önemli rolü vardır. Bu gerçekliği tüm politikacıların, yöneticilerin yetişkinlerin kabul etmesi gerekir (Tezcan, 1991, 239).

Ekşi'ye (2003) göre sosyal ve ekonomik sorunlarımız, politik tutarsızlıklar, işsizlik, üniversiteye giriş ve en genel anlamda eğitim sorunları toplumu ve gençlerimizi etkilemektedir. Genel olarak işsizlik ve özelde eğitilmiş gençlerin işsizlik sorunu, genel toplumsal sorunların bir bileşenidir ve yol açtığı etkiler de toplumsal niteliktedir (Mütevellioglu, Zambak ve Mert, 2010). Türkiye'nin işsizlik sorununun temelinde, tarım toplumu niteliğinin az da olsa ağırlığının sürmesi, hızla artan genç nüfusa istihdam olanaklarının sağlanamaması gibi temel nedenler yatmaktadır. Bu da Türkiye'de işsizliğin yapısal bir özellik taşıması sonucunu doğurmaktadır (Uyar Bozdağlıoğlu, 2008). Türkiye'de genç nüfus oranının yüksek olması, başta istihdam sorunu olmak üzere pek çok toplumsal sorunu beraberinde getirmektedir. Gençlerin, eğitimden boş zamanlarını değerlendirmeye, sosyal aktivitelere katılımından iş bulmaya, iletişim becerisinden aile içi ilişkilere kadar bir dizi beklentisi vardır. Bu beklentiler iyi saptanmazsa; kısa, orta ve uzun vadede gençlerin toplumsal beklentileri belirlenmeden saptanacak ve uygulanacak gençlik politikaları yeterli ve verimli olması beklenemez (Armağan, 2004, 15). İşsizliğin, eğitimsizliğin ve geleceğe güvenle bakamamanın ortaya çıkardığı durum; gençlerin ruh sağlığının bozulmasının önde gelen nedenlerindedir (Şener, 1991, 100-101; Komisyon, 2001, 9).

Gelişmekte olan ülkelerde bir taraftan ekonomik gelişme, sanayileşme, şehirlere göç, çarpık kentleşme, hızlı nüfus artışı, ekonomik bunalım, geçim sıkıntısı, dengesiz gelir

dağılımı ve işsizlik gibi çok yönlü sorunlar; diğer taraftan gelişmiş ülkelerde oluşan tüm olumsuzlukların kolaylıkla gelişmekte olan ülkelere yansması ve toplumları etkileyerek benimsenmesi, manevi ve ahlaki değer yargılarının yozlaşmasına yol açmaktadır. Ayrıca gence ev ortamında kazandırılan değer ile toplumdaki geçerli değerler birçok noktada gelişmektedir (Aktuna, 1988, 31; Bayhan, 1997, 220-221).

Gençlik her şeyden önce insanoğlunun hayat bütünlüğü içinde yer alan bir çağdır. Gençlik, çocuklukla erişkinlik arasında yer alan gelişme, ruhsal olgunlaşma ve yaşama hazırlık dönemidir (Yörükoğlu, 1999, 3). Birey açısından gençlik dönemi, kişiliğin oluştuğu ve bireyin toplumsallaştığı dönemdir. Çocuklukla yetişkinlik arasında yer alan bu dönem, tüm yaşama biçim verecek olan psiko-biyolojik toplumsal şekillenme ve gelişme çağıdır. Bu çağda birey kolaylıkla yönlendirilebilmektedir (Armağan, 2004, 6). Bu dönemde bedensel değişim o kadar hızlı ve yoğun olarak yaşanır ki çocuk görünümünden yetişkin görünümüne geçmek ve bedensel gelişimini kabullenmek ergen için başlıca problem kaynağıdır. Hızlı değişim ve uyum sorunları ve dengesizlik, kişilik oluşumunda zorlanma, yalnızlık, otoriteye direnç, duyguların yoğunluğunda artış, çekingenlik, karşı cinse ilgi ve cinsellik problemleri en sık rastlanan sorunlardır (Hatunoğlu ve Hatunoğlu, 2008, 93). Bu dönemde devamlı olarak toplumda yerini arayan genç, özdeşleşme, özerklik ve sorumluluk problemlerini aşmaya çalışır (Kale, 1990).

Aile, okul ve sosyal ortamda onu kırmadan ve aşağılamadan yaklaşabilen büyükler olduğunda veya kurumsal olarak destek alabileceği demokratik, özgürlükçü ve değişik fırsat ve görüşlere açık, hoşgörülü ortamlar sağlandığı zaman, genç insanın yürüyeceği yolda kendini bulması ve gerçekleştirebilmesi mümkündür (Komisyon, 2003, 9). Yetişkinlerle gençler arasında yaşanan en büyük sorunlardan birisi iletişimdir. İletişim birçok toplumsal sorunda olduğu gibi aile ortamındaki sorunların da önemli nedenleri arasındadır. Dolayısıyla sağlıklı bir iletişim kötü giden her şeyi tersine çevirecek işlev ve etki gücüne sahiptir (Doğan, 2007, 501). Sosyal ve kültürel değişimin meydana getirdiği diğer bir çatışma, kuşaklar arası anlaşmazlıktır. Bu bağlamda teknolojinin gelişmesi, sosyo-ekonomik koşullar ve olanakları yakından etkilemiş, kentleşme, sanayileşme ve modernleşme gibi olgu ve bu olguların doğurduğu ilişkiler günlük hayatın bir parçası haline gelmiştir. Geleneksel koşullar altında yetişmiş kuşaklar, çocuklarını kendilerine göre geleneksel olmayan koşullar altında yetiştirmek zorunluluğuyla karşı karşıya kalırlar. Bu anlamda ana babalar içinde buldukları yaşı göz önünde bulundurmaksızın çocukların kendileri gibi yetişmesini isterken, gençler ise kendi hayatlarını düzenlemekte ve inisiyatiflerini kullanmakta bağımsız olmak isterler

(Gökçe, 1984, 6; Bayhan, 1997, 221). Kentsel çekirdek ailelerde bile ebeveynlerin otoriter tutumları, özgürlükten uzak, bağımlı bireyler yetişmesini desteklemektedir. Bireylerin kendisini ifade etmesine ve özgüvenli birey olabilmesine katkı sağlayacak yetenek, beceri veya bilgilerinin gelişmesinde rehberlik genellikle yapılmamaktadır. Bunun yanı sıra, okul sistemi içinde eğitim hem akademik hem sosyal açıdan kolektif değerlerle sürmektedir. Bu nedenle, boş zaman değerlendirme, ne ailede ne de okulda bireyin toplumsallaşmasında önemli bir konu olarak düşünülmemektedir (Aslan ve Arslan Cansever, 2009).

Gauthier'e (2003, 266) göre gençlerin sahip oldukları bilgi yetersizliği ve buna bağlı olarak farkındalık düzeyinin düşüklüğü ve politik konulara ilgisizlikleri nedeniyle seçimlere katılım ve oy verme oranları da düşük düzeyde kalmaktadır. Demokrasi kültürü ve demokrasi bilincinden yoksun bir gençlikten demokratik bir davranış içinde olmasını beklemek gerçekçi olamaz. Gençlerin toplumsal sorumluluk bilinciyle yetişmesi, her şeyden önce demokratik bir eğitim sistemiyle mümkündür. Aile, okul ve diğer kurumlar kadar bu konuda önemli görevler yüklenecek kurumlardan biri de, demokrasinin vazgeçilmez öğeleri olan siyasal partilerdir. Sağlıklı gençlik politikaları saptamak suretiyle gençliğin eğitilmesi konusunda etkili olabilirler. Bu politikaların da sağlıklı olabilmesi için ciddi bilimsel araştırmalara dayandırılmaları gerekir (Armağan, 2004, 13). Genç bir nüfusa sahip olan Türkiye'de bugün, gençliği bir sorun kaynağı olmaktan çıkarıp, bir gelişme ve ilerleme imkânı haline getirmenin yolu, öncelikle rasyonel ve bilimsel algıyla inşa olmuş bir politik akla sahip olmaktan geçmektedir (Komisyon, 2003, 2). Bir ülke, genç insanlarına güven duyduğu, onların geleceğe umutla bakabilmeleri için gereken önlemleri aldığı, bu konudaki kararlılığını, ayırdığı kaynaklarla, izlediği politikalarla somutlayabildiği oranda yarınlarına güven duyabilir (Mütevellioglu, Zanbak ve Mert, 2010).

Aile içindeki iletişim bozukluğu hatta çoğu zaman iletişimdeki kopma, gençler için diğer birçok sorunu da tetiklemektedir. Hızlı toplumsal değişmelere bağlı olarak, işsiz genç oranının artması, gencin ailesinden bağımsızlığının giderek yoğunluk kazanması, gencin ebeveynleri ile olan ilişkilerinde değişmelerin ortaya çıkması, gencin aile içinde değişen konumunun daha da belirginleşmesi, genç üzerinde arkadaş gruplarının, kitle iletişim araçlarının etkilerinin ön plana çıkması, gencin toplumla ve hâkim kültürle olan uyum problemlerinin gündeme gelmesi ve gencin uyuşturucu kullanma, suç işleme gibi çeşitli sapan davranışlar örneği göstermesi söz konusu olabilmektedir (Burcu, 1998, 120). Alkol bağımlılığı ise uzun yıllar içerisinde oluşmaktadır ancak bağımlılığın başlangıcı genellikle ergenlik ve ilk yetişkinlik yıllarına kadar uzanmaktadır. Yapılan birçok çalışmada alkol

bağımlılarının %76'sının 15-24 yaş arasında alkol almaya başladıkları belirtilmektedir (Siyez, 2009, 80).

Gelecekle ilgili bireysel kaygılarının peşine düşmüş bir kitlenin toplumun genel menfaatlerini düşünerek eylemde bulunmasını beklemek fazlaca iyimser bir tutum olacaktır (Poyraz, Zorlu, Şahin ve Arıkan, 2003, 2). Bu bağlamda bu araştırmanın amacı toplumsal değişmeye bağlı olarak ortaya çıkan gençliğin sorunlarını Siirt örnekleminde saptamak ve sorunların çözümü için öneriler geliştirmektir.

Türkiye'nin gelecekte daha sağlıklı bir topluma kavuşması, nitelikli yetişen gençlerle mümkün olabilecektir. Bu bağlamda gençlik sorunlarının tespiti bu alandaki sorunlara gerçekçi, anlamlı ve çözüm getirici yaklaşımları da beraberinde getirecektir. Siirt ilinde yaşayan gençlerin sorunlarının tespitine yönelik bu çalışma ile gençlere yönelik daha sağlıklı politikaların ortaya konulması amaçlanmıştır. Ayrıca Siirt ilindeki gençlerin sorunlarına yönelik olarak yapılan ilk çalışma olması bakımından önemlidir.

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Siirt ilindeki gençlerin aile içi ilişkiler ve iletişime ilişkin görüşleri nedir?
2. Siirt ilindeki gençlerin işsizlikle ilgili görüşleri nedir?
3. Siirt ilindeki gençlerin siyasi gündeme ilişkin görüşleri nedir?
4. Siirt ilindeki gençlerin boş zamanlarını değerlendirmeye yönelik görüşleri nedir?
5. Siirt ilindeki gençlerin sosyo-kültürel etkinliklere katılım açısından görüşleri nedir?
6. Siirt ilindeki gençleri ve ailelerini etkileyen diğer faktörlere ilişkin görüşleri nedir?

2. YÖNTEM

Araştırma genel tarama modelinde yapılmıştır. 2010-2011 öğretim yılı bahar döneminde Siirt il merkezinde yaşayan 15-24 yaş grubundaki gençler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen ve Siirtli olan gençler oluşturmaktadır. Araştırma, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Meslek Yüksek Okulunun değişik Anabilim dallarında öğrenim gören birinci ve son sınıf öğrenciler, ortaöğretim kurumlarına devam eden lise birinci, ikinci ve son sınıf öğrenciler, çok amaçlı toplum projesine devam eden ev hanımı ve kızlar, lise mezunu olup da işsiz gençlerden elde edilen toplam 537 veriye dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada Siirt ilinde ikamet eden gençlerin aile içi ilişkiler ve iletişime, işsizliğe, sosyal aktivitelere katılıma, siyasi gündeme, boş zamanlarını değerlendirmeye, gençleri ve ailelerini etkileyen diğer faktörlere yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla nicel veri toplama araçlarından anket kullanılmıştır. Araştırma geniş kitle üzerinde gerçekleştirileceğinden dolayı bu tekniğe başvurulmuştur. Anket soruları hazırlanmadan önce araştırmacılar tarafından alan taraması yapılmıştır. Siirt ilinde yaşayan 3 erkek ve 2 kız olmak üzere toplam 5 üniversite öğrencisiyle ön görüşmeler yapılarak araştırmacılar tarafında anket sorularıyla ilgili bir taslak oluşturulmuştur. Alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur. Sonuçta değişik seçenek ve boyutlarda olmak üzere toplam 51 soru maddesi hazırlanmıştır. Anketteki 1 ile 19 arası sorular aile içi ilişkiler ve iletişime, 20 ile 27 arası sorular işsizliğe, 28 ile 31 arası sorular siyasi gündeme, 32 ile 37 arası sorular sosyo-kültürel aktivitelere, 38 ile 44 arası sorular boş zamanları değerlendirmeye ve 45 ile 51 arası sorular ise gençleri ve ailelerini etkileyen diğer faktörlere yönelik sorulardır. Sorulara ait değişik sayıda seçenekler verilmiş olup, görüşleri tam yansıtmama olasılığına karşı diğer seçeneği sıkça kullanılmıştır. Araştırma verilerinin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış ve tablolaştırılmıştır. Araştırmaya katılan gençlerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler aşağıdaki Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Gençlerin Demografik Özellikleri

Bağımsız Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Erkek	276	51.4
	Kız	261	48.6
Yaş	15-16	130	24.2
	17-18	79	14.7
	19-20	147	27.3
	21-22	124	23
	23-24	57	10.8
Medeni Durum	Evli	17	3.2
	Bekâr	520	96.8
İkame Edilen Yer	Şehir merkezi	343	63.9
	İlçe merkezi	138	25.7
	Belde	10	1.9
	Köy	46	8.6

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırma kapsamındaki gençlerin yaklaşık %51’i erkekler, yaklaşık %49’unu ise kızlar oluşturmaktadır. Gençlerin %39’u 15-18, %61’nin ise 19-24 yaş aralığındadır. Araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık %97’si bekâr, %3’ü ise evlidir. Araştırmaya katılanların yaklaşık %64’ü şehir merkezinde, %26’sı ilçe merkezinde, %2’si belde ve %9’u ise köyde ikamet etmektedir.

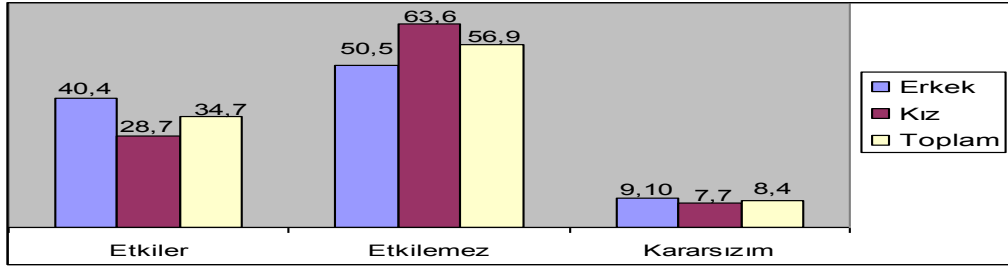
3. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde; Siirt İlinde yaşayan gençlerin aile içi ilişkiler ve iletişim, işsizlik, sosyal aktivitelere katılım, siyasi gündem, boş zamanlarını değerlendirme ve gençleri etkileyen diğer faktörler konusunda başlıca araştırma bulguları değerlendirilmektedir. Gençlik sorunları kategorize edilerek incelenmiş ve aşağıdaki grafiklerde sırasıyla sunulmuştur.

3.1. Aile içi İlişkiler ve İletişime İlişkin Bulgular

Grafik 1: Cinsiyet Bazındaki Farklılıklar

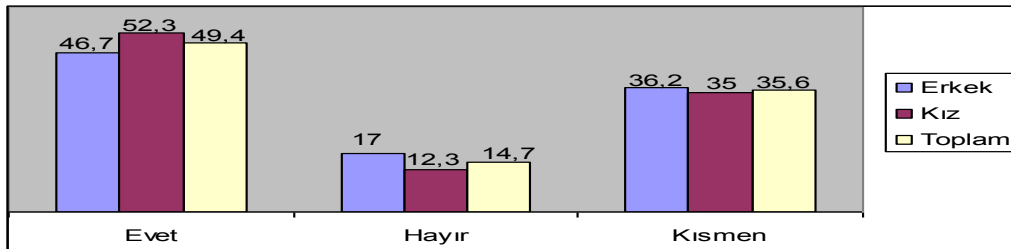
Soru1: Erkek ya da kız olmanız ailenizin size karşı tutumunu etkiler mi?

Grafik 1’de görüldüğü gibi, gençlerin üçte biri cinsiyet bazında ailesel farklılıkların olduğunu belirtmektedir. Burada özellikle kızlara yönelik toplumsal cinsiyet ayrımcılığı yapıldığını söylemek mümkündür. Ökten’in (2009, 307) belirttiğine göre birçok alanda geleneksel kuralların geçerli olduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde kadın, erkek ve ailenin gücünü, itibarını belirleyen ölçütlerden birisi çocuk, özellikle erkek çocuk ve sayısı olduğunu belirtmektedir. Ayrıca bölgede, aile içindeki konumunu pekiştirdiği ve statusünü yükselttiği için kadınların da erkek çocuğun gerekliliği inancını taşıdıklarını vurgulamaktadır.

Grafik 2: Kızlarda Kendini İfade etme

Soru 2: Yaşadığınız ortamda kızlar kendilerini ifade edebilir mi?

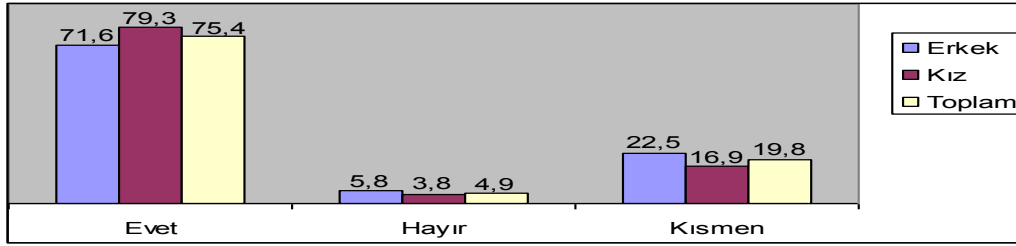

Araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık % 15’i yaşadıkları ortamda kızların kendilerini ifade edemediklerini, yaklaşık %36’sı ise kısmen ifade edebildiklerini belirtmektedir. Kızların görüşüne göre yaşanan ortamda kızların %12.3’ü kendilerinin ifade edemediklerini, %35’i ise kısmen ifade edebildikleri göze çarpmaktadır. Erkeklerin görüşlerine göre ise kızların yarısından fazlasının (%53.2) yaşanan ortamda kendilerini sağlıklı bir şekilde ifade

edemedikleri söylenebilir. Buna göre kızların yaşadıkları ortamda kendini ifade edebilmede zorlandıkları ifade edilebilir. Bilgin'in (200) yaptığı araştırmada üniversite öğrencileri sorunlarını sırasıyla ailevi sorunlar (%65), ekonomik sorunlar (%49.4) düşüncelerini açıkça söyleyememe (%46.6), mesleki gelecek endişesi (%40) vb. en önemli sorunlar olarak gördüklerini ortaya koymuştur.

Grafik 3: Erkeklerde Kendini İfade etme

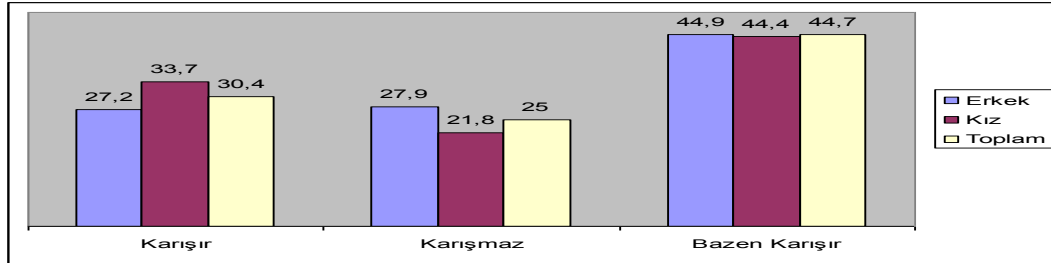
Soru3: Yaşadığınız ortamda erkekler kendilerini ifade edebilir mi?

Araştırma kapsamındaki gençlerin görüşlerine göre yaşanan ortamda erkeklerin dörtte üçünden fazlası (%75.4) kendilerini rahatça ifade edebildiklerini beyan etmişlerdir. Erkeklerin kendini ifade etmede çok fazla zorlanmadıkları söylenebilir.

Grafik 4: Ailenin Arkadaşlık İlişkilerine Etkisi

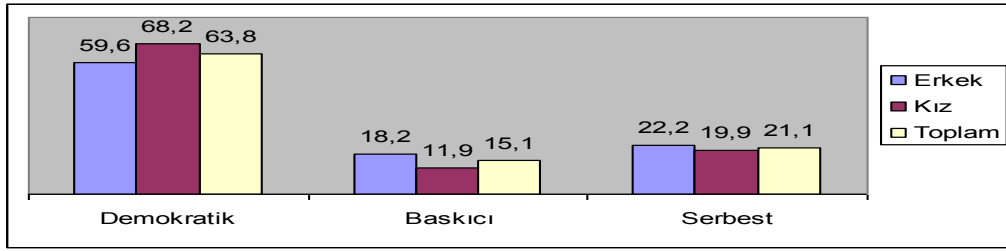
Soru 4: Aileniz arkadaşlık ilişkilerinize karışır mı?

Araştırmaya katılan gençlerin büyük oranı (%70'den fazlası) ailelerinin arkadaşlık ilişkilerine karıştıklarını belirtmiştir. Kızların arkadaşlık ilişkilerine ailelerin daha yüksek oranda müdahale ettiği (%78) söylenebilir. Armağan'ın (2004, 18) yaptığı araştırmada gençler, büyüklerin kendilerinin sürekli olarak işlerine karıştıkları bu durumda kendilerini rahatsız ettiğini ortaya koymuştur.

Grafik 5: Ailenin Eğitim Anlayışı

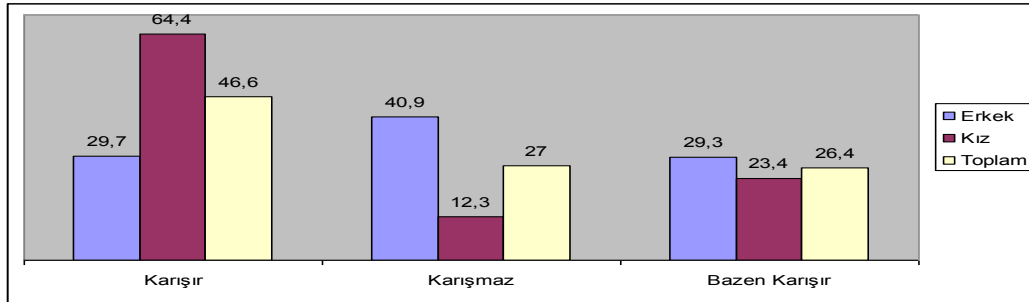
Soru 5: Ailenizdeki eğitim anlayışını aşağıdakilerden hangisi tanımlar?

Siirt ilinde yaşayan gençlerin yaklaşık %64'ünün ailesi demokratik, %15'i baskıcı ve %21'i serbest tip aile özellikleri gösterdiğini belirtmektedir. Ülkemizde ailenin aşırı baskısıyla yetişen çocuklardan aşırı boyun eğen, utangaç, şüpheli ve bağımlı gençler yetişmektedir. Dolayısıyla yaşanan ortamda gençlere duygu ve düşüncelerini rahat ifade edebilecekleri fırsat ve olanaklar verilmelidir (Özyurt ve Doğan, 2002, 164). Aile bireylerinin birbirlerine bağlı oluşları, kendi aralarında iş birliği yapmaları ve güven duygusunu yüksek düzeyde yaşamaları toplumsal sermayeye büyük katkı sağlar (Özdemir, 2007).

Grafik 6: Ailenin Karşı Cins Arkadaşlık İlişkilerine Etkisi

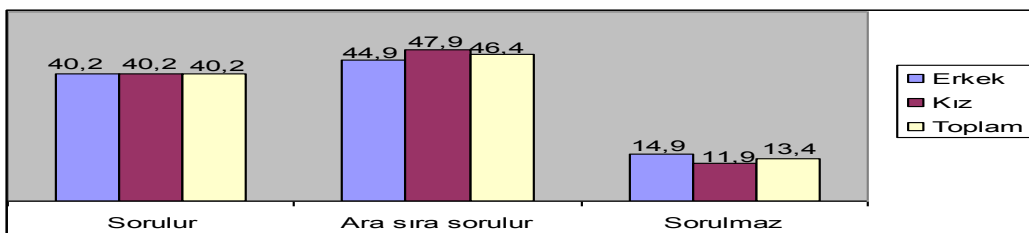
Soru 6: Karşı cins arkadaşlığına aileniz karışır mı?

Karşı cinsle arkadaşlık konusunda kızların neredeyse %65'e yakını ailesinin müdahale da bulunduğunu belirtirken, bu oran erkekler %30'da kalmaktadır. Buna göre hem kızların (%87,8) hem de erkeklerin (%59) karşı cins arkadaşlık ilişkilerine ailelerin müdahale ettikleri fakat kızların arkadaşlık ilişkilerine ise daha yüksek oranda müdahale edildiği söylenebilir.

Grafik 7: Aile İçi Kararlara Gençlerin Katkısı

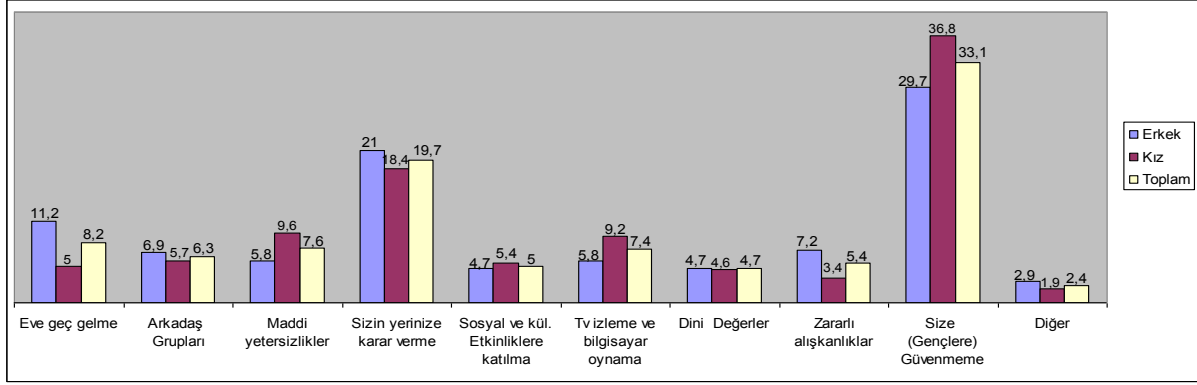
Soru7: Ailenizde karar alınırken sizin görüşünüz sorulur mu?

Erkeklerin yaklaşık %15'i, kızların ise yaklaşık %12'si ailede alınan kararlarda herhangi bir etkilerinin olmadığını vurgulamışlardır. Buna göre aile içinde kararlar alınırken gençlerin ancak %40'nın görüşlerine başvurulduğu gözlenmektedir.

Grafik 8: Gençlerin Baba ile Çatışma Yaşama Nedeni

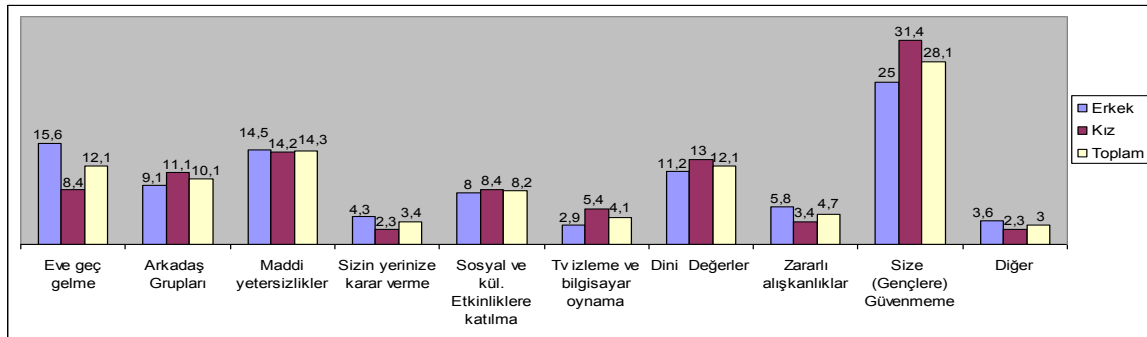
Soru8: Babanızla en çok çatışma yaşadığınız konu nedir?

Araştırmaya katılan gençlerin baba ile çatışma yaşadıkları konuların başında ilk sırayı kendilerine güvenmeme konusu yer almaktadır. İkinci sırayı en çok kendi yerlerine karar verme ve daha sonra ise eve geç gelme ve maddi yetersizlikler olduğu ortaya konmuştur. Buna göre daha çok araştırmaya katılanlardan üçte birine güvenmeme, yaklaşık beşte birine ise kendi yerlerine karar vermeleri nedeniyle gençlerin babalarıyla sorunlar yaşadıkları söylenebilir. Komisyon'un (2003, 215) 58 üniversitede öğrenim gören gençler üzerinde yaptığı araştırmada baba ile sorun yaşayan gençlerin oranı %10'dur. Sorun yaşama nedenleri ise para harcama, boş zamanlarının değerlendirme biçimi ve kız erkek arkadaşlığı şeklinde sıralanmaktadır.

Grafik 9: Gençlerin Anne ile Çatışma Yaşama Nedeni

Soru9: Annenizle en çok çatışma yaşadığınız konu nedir?

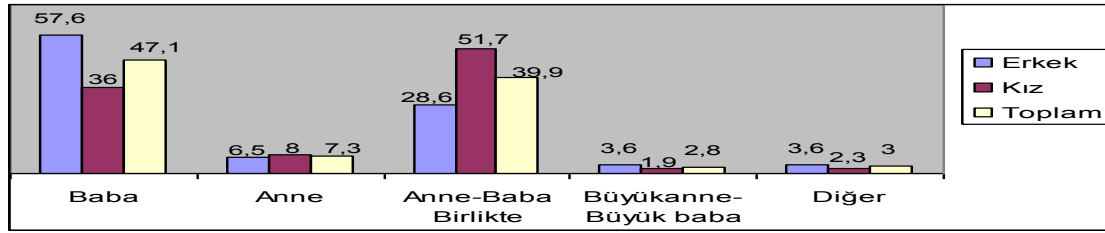

Gençlerin anne ile çatışma yaşama nedeni olarak ilk sırayı kendilerine güvenmeme konusu yer aldığını belirtmişlerdir. İkinci sırada ise gençlerin anne ile en fazla maddi yetersizlikler, eve geç gelme ve dini değerler nedeniyle karşı karşıya geldikleri görülmektedir.

Buna göre hem anne ile hem de baba ile gençlerin güven sorunu yaşadıkları söylenebilir. Yapılan araştırmalarda, gençlerin en önemli sorunlarının, ailelerinin tutum ve davranışlarından kaynaklanan iletişim bozukluğu olduğu görülmektedir. Genellikle, eğlence, dinlenme, arkadaş ilişkileri, saygı, şefkat, kıyafet seçimi, meslek seçimi vb. konularda aileleriyle anlaşmazlığa düşen gençler ailelerinin kendilerini anlamadığından yakınmaktadır (Bilgin, 2000). Kale'nin (1990) orta ve yükseköğretime devam eden farklı sosyo-ekonomik düzeyindeki gençler üzerinde yaptığı araştırmada ise, yetişkinler karşı cinsle arkadaşlık, geleneklere, ahlak kurallarına bağlılık, arkadaş seçme, belli saatlerde eve dönmek, boş zamanları ders çalışarak değerlendirmek, siyasetle fazla ilgilenmek gibi konularda gençlere sınırlar koyup onların özgürlüklerini kısıtladıklarından dolayı aralarında çatışma ortaya çıkmaktadır.

Grafik 10: Ailede Kararın Alınma Şekli

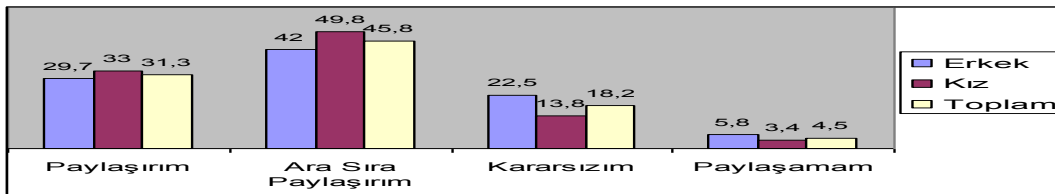
Soru10: Ailenizde kararları daha çok kim verir?

Aile içinde kararları babanın yaklaşık %58'ine bayanların ise %36'sına göre babanın tek başına verdiği ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan gençlerin, kararları anne-baba birlikte verir diyenlerin oranı ise yaklaşık %40'tır. Aile içinde karar verirken annenin rolünün çok düşük (%7.3) olduğu da görülmektedir.

Grafik 11: Kişisel Problemlere Aile Desteği

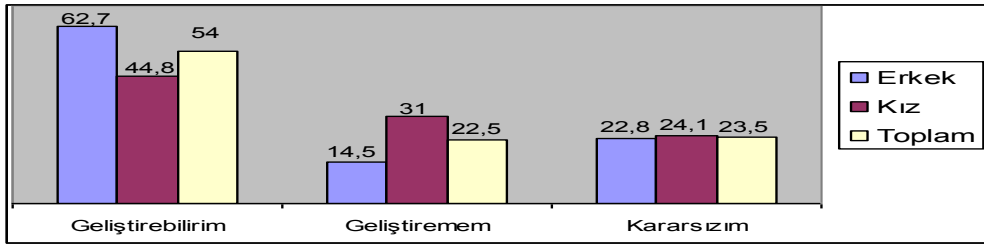
Soru11: Kişisel problemlerinizi aile fertlerinizle paylaşabilir misiniz?

Araştırma kapsamındaki erkeklerin yaklaşık %30'u ve kızların ise %33'ü kişisel problemlerini aile ile paylaştıklarını ancak erkeklerin %28'i ve kızların %17'sinin ise kişisel problemlerini aile ile paylaşarak çözüme ciddi sıkıntılar yaşadıklarını vurgulamışlardır. Ekşi'ye (2003) göre bir çok gençlik sorunlarının nedeni, gençlerin aileden yeterli ve nitelikli sevgi ve ilgi alamamaları, yeterli aile denetiminin bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

Grafik 12: Karşı Cinsle İlişkiler Geliştirme Becerisi

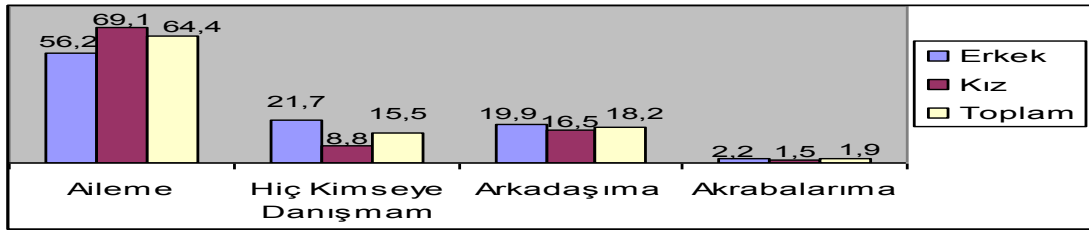
Soru12: Karşı cinsle sağlıklı ilişkiler geliştirebiliyor musunuz?

Araştırmaya katılan gençler içerisinde erkeklerin üçte birinden fazlası (%37) kızların ise yarısından fazlası (%55) karşı cinsle sağlıklı ilişkiler geliştirmede ciddi sorunlar yaşadıklarını beyan etmiştir. Yaşanılan bu sorunun erkeklere oranla kızların daha fazla olduğu görülmektedir. Karşı cinsle sağlıklı ilişki kuramayan gençlerin değişik derecelerde cinsel problemlerinin bulunduğu söz edilmektedir. Çünkü cinsel gelişimin bedensel yönü yanında ruhsal ve toplumsal yönü de vardır (Özyurt ve Doğan, 2002, 30).

Grafik 13: Kendi kararını Almada Öncelikli Kişiler

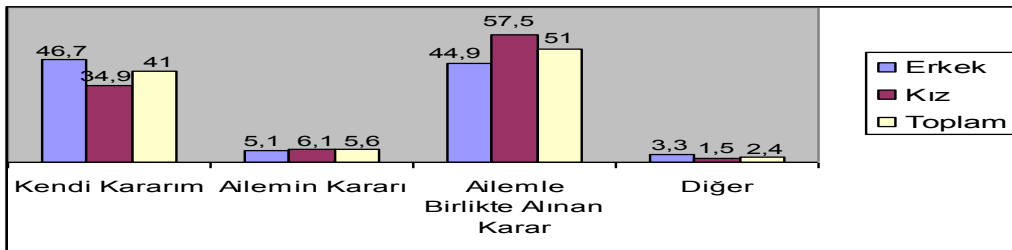
Soru13: Kendinizle ilgili bir konuda karar verirken öncelikle kime danışırsınız?

Araştırma kapsamındaki gençlerin yaklaşık %65'i kendileri ile ilgili konularda karar verirken öncelikle ailesine danıştıklarını belirtmişlerdir. Hiç kimseye danışmayanları oranı ise yaklaşık %16'dır. Komisyon'un (2003, 217) yaptığı araştırmada gençlerin %43'ü yaşamlarıyla ilgili kararları kendileri verdikleri, yarısının da ailesinin tavsiyede bulunmasına rağmen kendilerinin verdiği belirtilmiştir.

Grafik 14: Evlenme Kararına Ailenin Etkisi

Soru14: Evlenme konusunda karar verirken aşağıdakilerden hangi husus dikkate alınmalıdır?

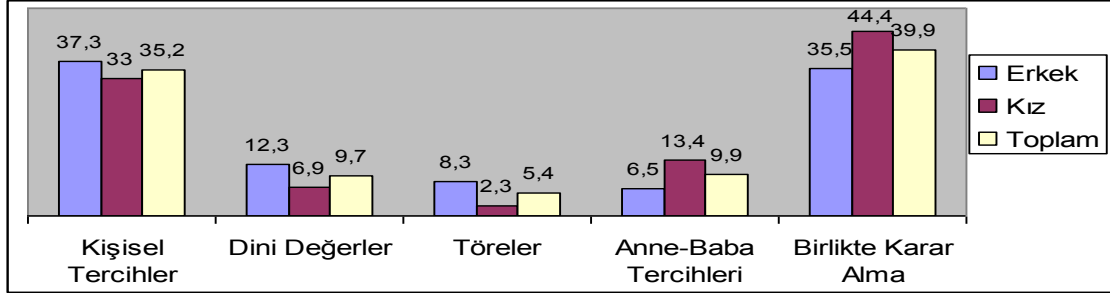

Kızların yaklaşık %58'i, erkeklerin %45'i ve toplamda ise gençlerin %51'i evlenmeye karar verirken aile ile birlikte karar vermenin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ancak bayların

yarıya yakınının (%47) ve bayanların yaklaşık üçte birinin (%35) ise kendi kararlarının önemli olduğunu beyan etmişlerdir.

Grafik 15: Karar Vermede Öncelikler

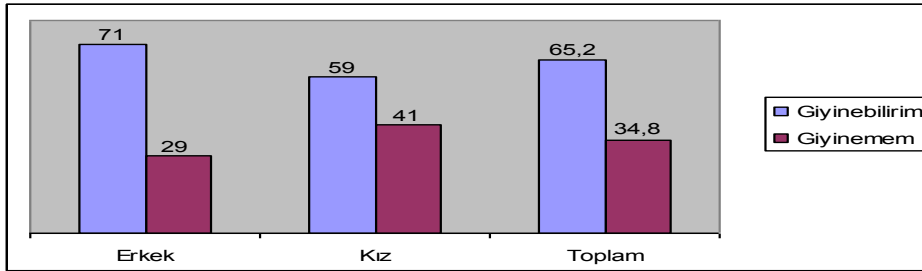
Soru15: Bir konuda karar verirken sizin için öncelikli olan nedir?

Herhangi bir konuda karar verirken araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık %40'ı birlikte karar almanın önemli olduğuna inanmakla birlikte, üçte birinden fazlası (%35) ise kişisel tercihlerinin önemli olduğunu belirtmektedir.

Grafik 16: Giyim Serbestliği

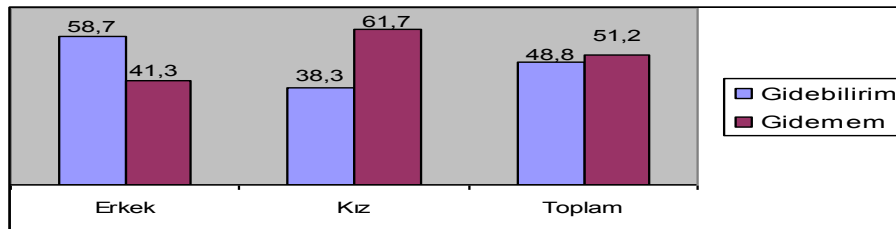
Soru16: İsteddiğiniz kıyafeti giyinebilir misiniz?

Siirt ilinde yaşayan gençlerin yaklaşık %35'i istediği kıyafeti giyemediğini, oran olarak da erkeklerin daha rahat bir kıyafet giyinme özgürlüğüne sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Grafik 17: Dolaşma Özgürlüğü

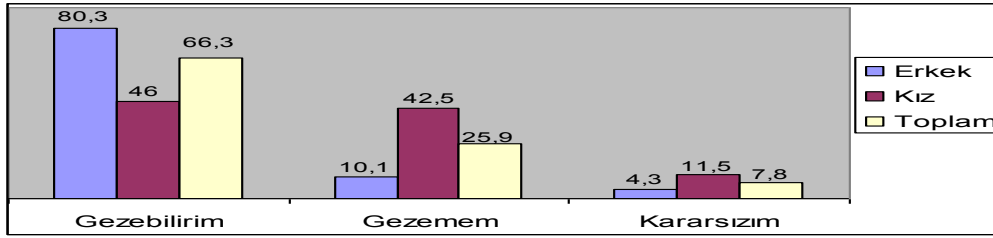
Soru17: Şehirde istediğiniz yere rahatlıkla gidebilir misiniz?

Araştırmaya katılan kızların yaklaşık %62'si ve erkeklerin ise yaklaşık %41'i şehir merkezinde ailesinde izin almaksızın dolaşma özgürlüğüne sahip olmadıkları görüşüne sahiptirler.

Grafik 18: İzne Bağlı Bireysel Olarak Dolaşma Serbestliği

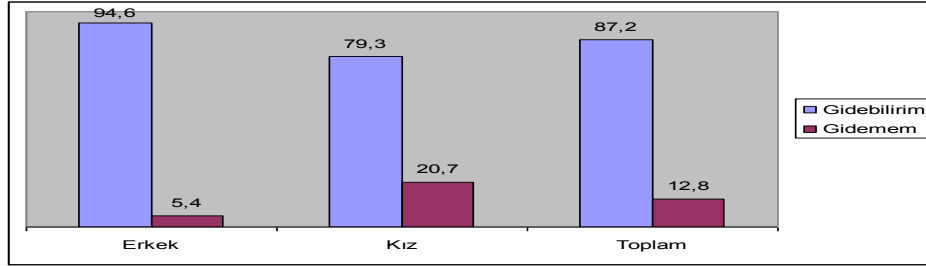
Soru18: İzin almanıza rağmen tek başınıza şehir merkezinde rahatça gezebilir misiniz?

Ailelerin izin vermesine rağmen kızların yarısından fazlası (%54), erkeklerin ise üçte biri (%34) şehir merkezinde rahatça gezemediklerini belirtmişlerdir.

Grafik 19: Bireysel Alış-veriş Özgürlüğü

Soru19: Tek başınıza alışverişe gidebilir misiniz?

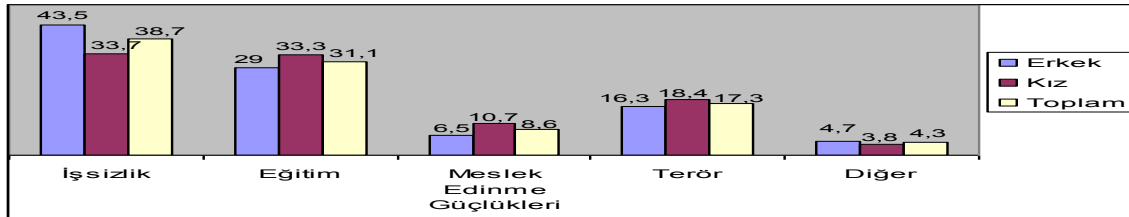

Araştırma kapsamındaki kızların yaklaşık %21'i tek başına alışverişe gidemediği, erkeklerin ise büyük çoğunluğu (%95) rahatça alışverişe gidebildiği görülebilmektedir.

3.2. Siirt İlinde Yaşayan Gençlerin İşsizlikle İlgili Görüşlerine Ait Bulgular

Grafik 20: Gençlerin Gözüyle Türkiye'nin Sorunları

Soru20: Sizce Türkiye'nin en önemli Sorunu nedir?

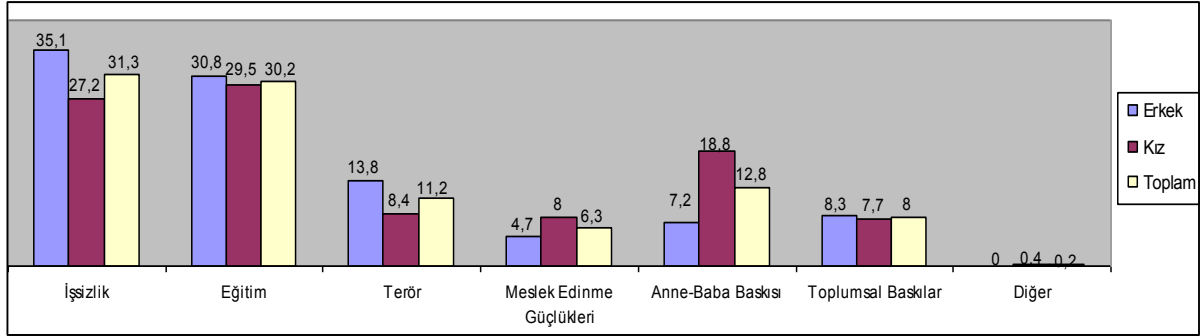

Türkiye'nin en önemli üç sorununun işsizlik, eğitim ve terör olduğu araştırma kapsamındaki gençlerin üzerinde en çok birleştiği nokta olarak görülmektedir. Bu bulguyu, Poyraz, Zorlu, Şahin ve Arıkan'ın (2003) yaptığı araştırma sonucu destekler niteliktedir. Ayrıca Mütevellioğlu, Zambak, Mert'in (2010) yaptığı çalışmada, Akdeniz Üniversitesinde öğrenim gören gençlerin %81'i işsizlikle mücadelenin devletin ödevi olduğunu

düşünmektedir. Karasar ve arkadaşlarının (1999, 267) yaptığı araştırmada üniversite gençliği ülkemizin geleceği konusunda karamsar bir tutum içerisinde olduklarını belirtmektedir.

Grafik 21: Siirt İli Gençliğinin Sorunları

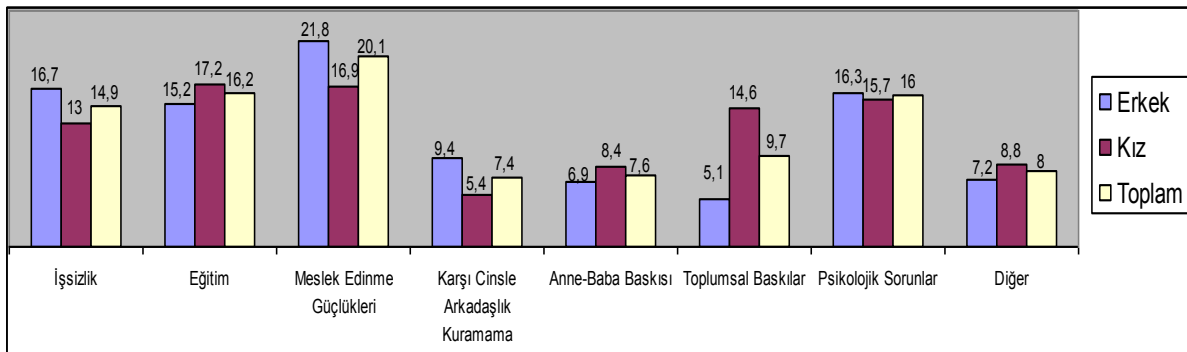
Soru21: Sizce Siirt'teki gençlerin en önemli sorunu nedir?

Siirt ilindeki gençlerin en önemli sorununu %31'i işsizlik, %30'u eğitim, yaklaşık %13'ü anne-baba baskısı, %11'i terör ve %8'i ise toplumsal baskılar olarak nitelemişlerdir. Araştırmaya katılan gençlerin bakış açısıyla Türkiye'nin sorunları ile Siirt ilinin sorunları arasında paralellik arz ettiği (işsizlik, eğitim ve terör) buna ilaveten de özellikle kızlar üzerinde anne-baba baskısının daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca Bayhan'ın (1984, 388) üniversite gençliği üzerinde yaptığı araştırmada gençlerin %58'inin önemli sorununun işsizlik olduğunu tespit etmiştir. Armağan'ın (2004, 87) 15-25 yaş grubu üzerinde yaptığı araştırmada gençlerin öncelikli sorunun ekonomik olduğu, daha sonra ise eğitim sorunun olduğunu belirtmişlerdir. Karasar ve arkadaşlarının (1999, 271) yaptığı araştırmada üniversite gençliğinin en önemli sorununun gelecek kaygısı olduğunu tespit etmişlerdir.

Grafik 22: Gençlerin Bireysel Sorunları

Soru22:Sizin en önemli sorununuz nedir?

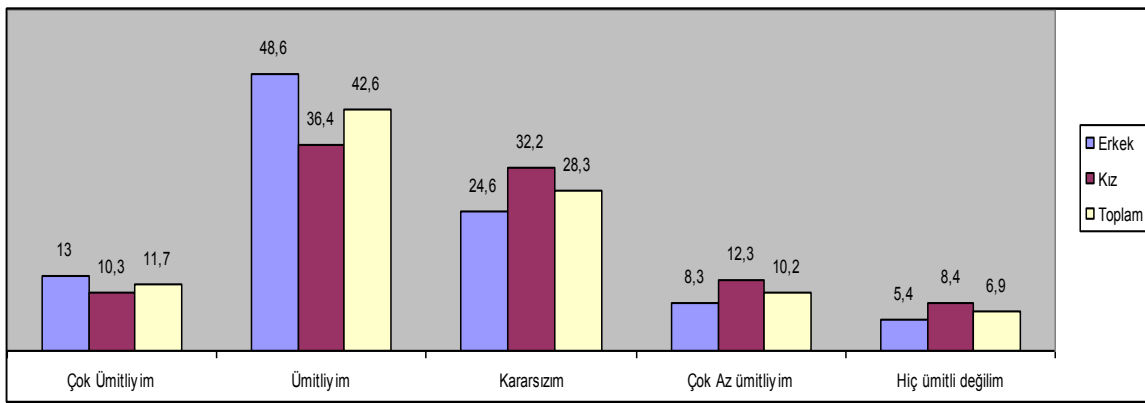

Araştırmaya katılan gençlerin en önemli kişisel sorunları sıralandığında ise en büyük oranda meslek edinme güçlüğü (%20), daha sonra eğitim (%16), psikolojik sorunlar (%16), işsizlik (%15) ve toplumsal baskılar (%10) olduğu görülmektedir. Bayhan'ın (1984, 349) Malatya ilinde yaptığı araştırmada gençlerin en önemli sorunları sırasıyla işsizlik (%58) daha

sonra psikolojik sorunlar, toplumsal baskılar ve meslek edinme güçlükleri şeklinde sıralanmaktadır. Armağan'ın (2004, 87-88) yaptığı araştırma sonucu bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir. Yapılan alan araştırmaları, işsizliğin gençlerde kalıcı olumsuz izler bıraktığını, güvensizliğe, kuşkuya, yılgınlığa, sosyal dışlanmaya ve sağlık sorunlarına yol açtığını ortaya koymaktadır (Stamm, 2006, 126; Kieselbach ve Beelmann, 2003). Armağan'ın (2004, 83) belirttiği gibi gençlerin sorunlarını ekonomik, eğitim sorunları, psikolojik sorunlar ve sosyo-kültürel sorunlar diye sınıflandırabiliriz.

Grafik 23: İş Olanakları Bakımından Geleceğe Duyulan Güven

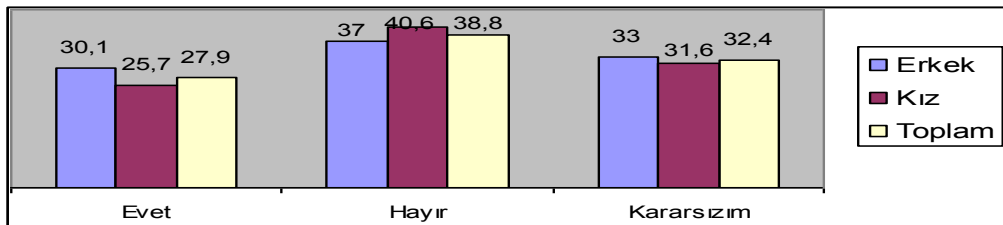
Soru23: İş olanakları açısından geleceğiniz hakkında düşünceniz nedir?

Araştırma kapsamındaki gençlerin yaklaşık %45'i iş olanakları açısından geleceğe ait kararsız ve çok ümitli olmadıkları düşüncesini taşımaktadır. Cinsiyet bazında ise kızların biraz daha yüksek oranda karamsar bir görüşe sahip oldukları söylenebilir. Gençleri gelecek kaygısı ve geleceğe olan güvensizlik bunalıma itmekte buna bağlı olarak stres yaşadıkları ifade edilmektedir (Armağan, 2004, 19).

Grafik 24: Bireysel Olarak Geleceğe Duyulan Güven

Soru24: Geleceğinize güvenle bakabiliyor musunuz?

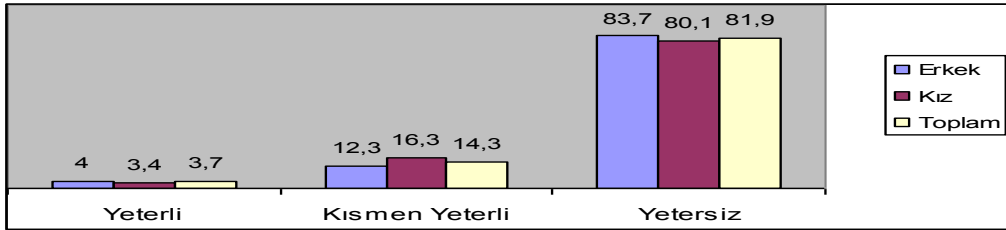

Araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık %39'u bireysel olarak geleceğe güvenle bakmadıkları ve kararsız düzeyde olanların oranı ise %32'dir. Toplamdaki görüntü ise bu oran %71'dir. Gençlerde bireysel olarak geleceğe güvenle bakmadıkları görüşünün hakim olduğu görülmektedir. Cinsiyet bazında ise çok farklı düşünmedikleri yukarıdaki grafikten

anlaşılmaktadır. Mütevellioğlu, Zanbak, Mert'in (2010) yaptığı araştırmada, üniversite gençliğinin yaklaşık %49'u bireysel gelecekleri konusunda kaygılı olduklarını tespit etmişlerdir. %58'i ise Türkiye'nin geleceğine güven duymamaktadır. Bui bulguların aksine olarak Bayhan'ın (1984, 389) yaptığı araştırmada, üniversite gençlerinin %77'si kişisel gelecekleri konusunda ümitli ve iyimser görüş belirttikleri ortaya konmuştur. Komisyon'un (2003, 210) yaptığı araştırmada gençlerin %54'ü geleceklerinde çok ümitli, %31'i ise biraz ümitli olduklarını, %15'inin ise kendi gelecekleri hakkında umutsuz olduklarını vurgulamışlardır. Ayrıca Karasar ve arkadaşlarının (1999, 268) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin yarısından fazlası kendi geleceklerinden ümitli olduklarını ortaya koymuştur.

Grafik 25: Siirt'te İş Bulma Olanakları

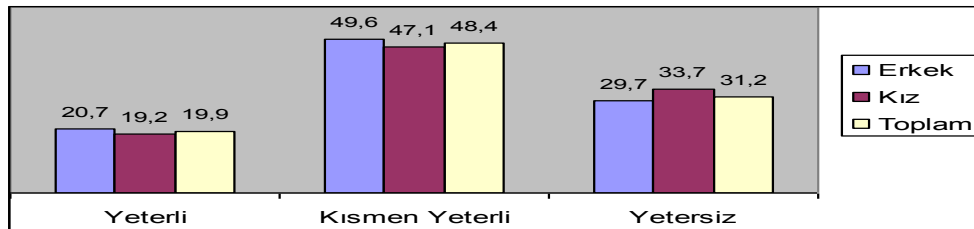
Soru25: Siirt'teki iş olanakları yeterli mi?

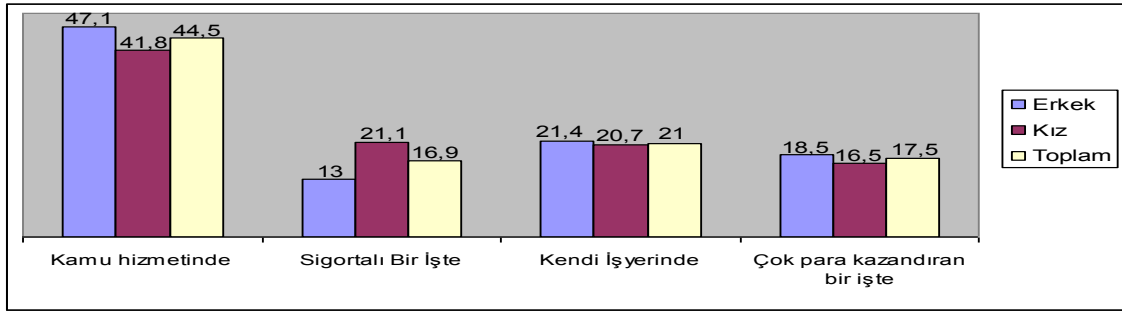
Siirt ilinde iş olanaklarının yeterli düzeyde bulan gençlerin oranı yaklaşık %4 olması düşündürücü ve dikkat çekicidir. İş olanaklarının yetersizliğinden yakınan gençlerin oranı %82'dir. Siirt ilindeki gençlerin en önemli sorunları arasında birinci sırayı işsizliğin aldığı görüşü (Grafik 21) dikkate alındığında, gençlerin bu görüşü belirtilen oranları destekler niteliktedir.

Grafik 26: Alınan Eğitimin İş Bulmaya Etkisi

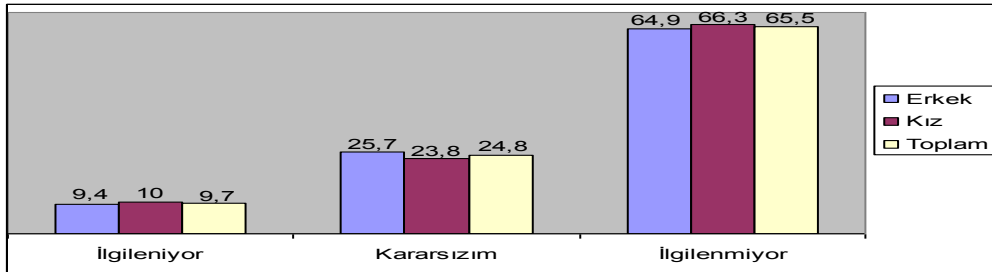
Soru26: Aldığımız eğitim iş bulmada yeterli mi?

Gençlerin aldıkları eğitimin iş bulmada yetersiz olduğunu belirtenlerin oranı %31'dir. %48'ne göre ise aldıkları eğitimin iş bulmada kısmen yeterli olduğu söylenebilir. Aldığı eğitim sonucunda iş bulup bulamayacağı konusunda kuşku duyan genç kendine ve topluma olan güvenini yitirmektedir (Armağan, 2004, 80). Günümüz eğitim sistemiyle gençlerin işsizlik sorununu çözmek mümkün gözükmemektedir.

Grafik 27: Sosyal Hayatta Arzulanan Çalışma Alanı*Soru27: Nasıl bir iş alanında çalışmayı arzulamakta sınız?*

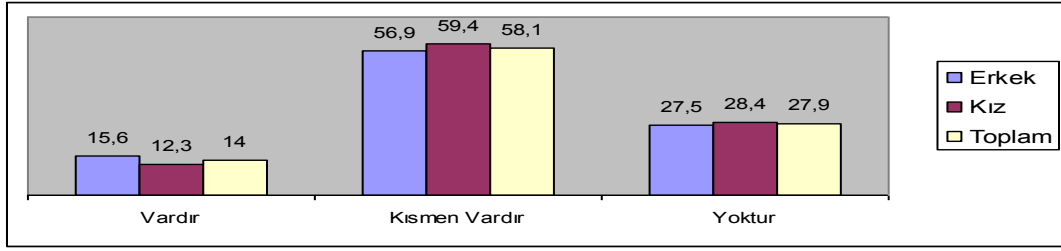
Gençlerin yaklaşık yarısına yakını (%45) kamu hizmetinde, beşte birinden fazlası (%21) kendi iş yerinde çalışmayı arzuladıkları belirtilebilir. Sigortalı bir işte çalışmayı arzulayanların oranı ise yaklaşık %17'dir. Gençler daha çok devlet ve özel sektör aracılığıyla iş bulma ve çalışmayı tercih ettikleri belirtilebilir. Komisyon'un (2003, 208) 58 Türk üniversitesindeki gençlik üzerinde yaptığı araştırmada gençlerin %46'sı prestijli özel bir sektörde çalışmak istediklerini, ikinci sırada ise bir kamu kuruluşunda çalışmak istediklerini belirtmişlerdir.

3.3. Siirt İlindeki Gençlerin Siyasi Gündeme İlişkin Görüşleri**Grafik 28: Gençlik Sorunlarına Siyasi Partilerin ve Devletin İlgisi***Soru28: Siyasi partilerin ve devlet gençlik sorunlarıyla yeterince ilgileniyor mu?*

Grafik 28'de görüldüğü gibi, gençlerin yaklaşık %66'sı siyasi partilerin ve devletin gençlik sorunları ile hiç ilgilenmediğini, yaklaşık %25 oranındaki gençlerde bu konuda kararsız düzeyde olduklarını belirtmişlerdir. Bu oranın yüksek olmasında Print'in (2007) belirttiği gibi gençlerin siyasetçilere güvenmemesinden kaynaklanıyor olabilir.

Grafik 29: Gençlik Sorunlarına Medyanın İlgisi

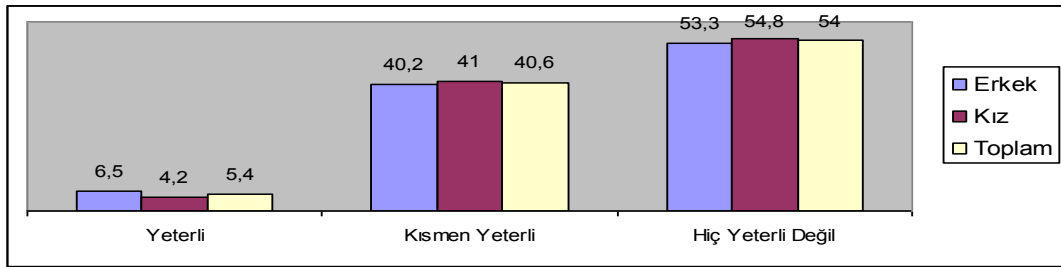
Soru29: Kitle İletişim araçlarında gençliğin sorunlarıyla ilgili yayınlar var mıdır?

Gençlik sorunlarıyla ilgili yayınların kitle iletişim araçlarında %58 oranında yeterli düzeyde olmadığı, gençlik sorunlarına kitle iletişim araçlarında yer verilmiyor diyenlerin oranı ise yaklaşık %28 olduğu görülmektedir. Buna göre gençler, kendi sorunlarına medyanın ilgisinin pek olmadığı görüşünü paylaşmaktadırlar. Gerek toplumsal problemlerin gerekse gençlerin sorunlarının dile getirilmesinde medya temel taşlardan birini oluşturmaktadır. Bu noktada medyanın gençlerin problemlerini ve gelişimlerini destekleyecek nitelikte programlar ortaya konması beklenir (Can, 2008).

Grafik 30: Gençlik Sorunlarına Medyanın Farkındalık Düzeyi

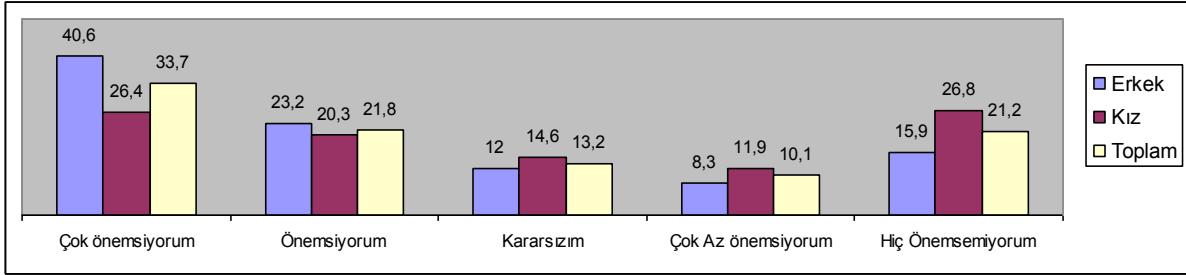
Soru30:Kitle iletişim araçlarında gençliğin sorunlarıyla ilgili yayınları yeterli buluyor musunuz?

Gençlerin yarısından fazlası (%54) kitle iletişim araçlarında gençliğin sorunları ile ilgili yayınları çok yetersiz buldukları, kısmen yeterli bulanların oranı ise yaklaşık %40'tır. Yeterli bulanların oranı ise (%5) dikkat çekicidir. Medya, bir toplumu etkileyen, önceliklerini ve gündemini oluşturan önemli bir güçtür. Bu güç doğru şekilde kullanıldığında çocuklar, gençler dolayısıyla toplum için yararlı sonuçlar ortaya çıkar (Can, 2008). Kitle iletişim araçları içerisinde özellikle televizyon, gençliğin yetişmesinde ve sosyalleşmesinde ayrı bir öneme sahiptir (Özyurt ve Doğan, 2002, 159)

Grafik 31: Gençlerin Medyada yer Alan Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Anti Laik Tartışmalarına Olan Duyarlılığı

Soru31: Medyadaki Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Anti Laik tartışmalarını nasıl değerlendiriyor sunuz?

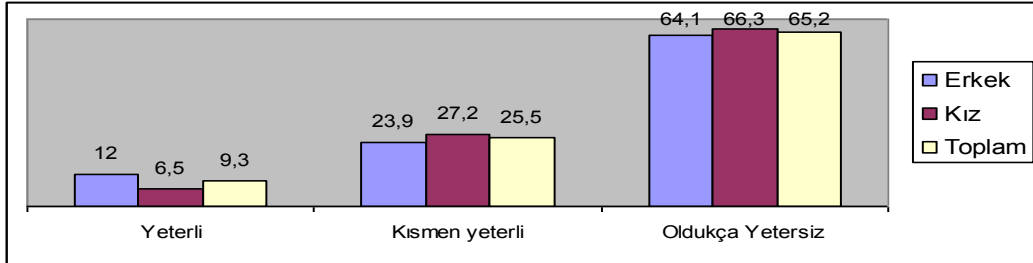

Erkeklerin yaklaşık üçte ikisine yakını (%64), bayanların ise yaklaşık yarıya yakını (%47) toplumda Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Anti laik tartışmalarını önemli buldukları göze çarpmaktadır. Üçte birine yakını (%32) ise pek önemsemediklerini belirtmişlerdir. Erkeklerin medyadaki siyasi tartışmalara daha yüksek oranda duyarlı oldukları göze çarpmaktadır. Bernstein'in (2005) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada, genç kızların erkeklere kıyasla medyadan siyaseti takip etmek, siyasal tartışmalara katılmak ve siyasi kampanyalarda yer almakla daha az ilgilendikleri tespit edilmiştir (akt. Koç ve Palabıyık, 2012).

3.4. Siirt'te Gençlerin Sosyo-Kültürel Etkinliklere İlişkin Bulgular

Grafik 32: Siirt'te Sosyo-Kültürel Ortamların Durumu

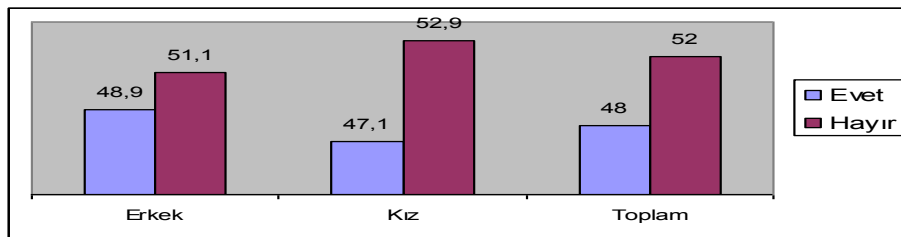
Soru32: Siirt'te kendinizi gerçekleştirebileceğiniz mevcut sosyo-kültürel ortamlar yeterli mi?

Araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık üçte ikisi (%65) Siirt'te kendini gerçekleştirebilecekleri sosyal ortamları oldukça yetersiz, dörtte birine (%26) göre ise kısmen yeterli düzeyde buldukları dile getirilebilir.

Grafik 33: Sinemaya Olan İlgi

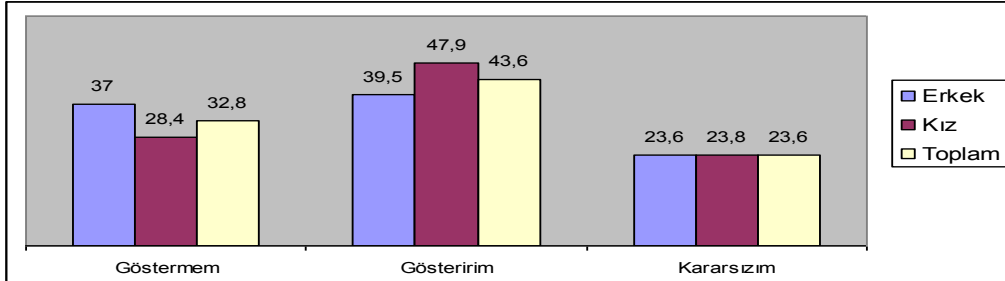
Soru33: Yeni bir film geldiğinde izlemeye gider misiniz?

Yeni bir film geldiğinde gençlerin yarısından fazlasının sinemaya gitmediğini beyan etmişlerdir.

Grafik 34:Yeniliklere Olan Direnç

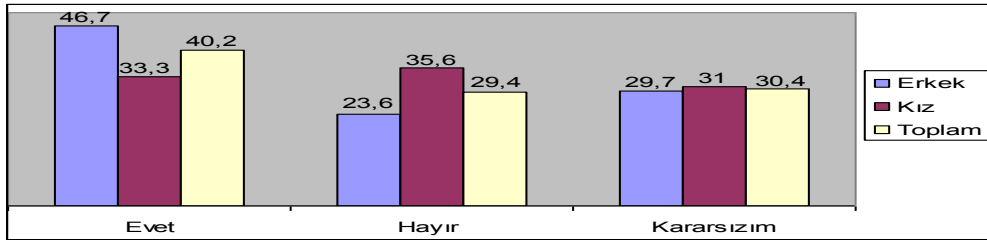
Soru34: Yeniliklere karşı direnç gösterir misiniz?

Kızların %48'i erkeklerin ise yaklaşık %40'ı yeniliklere karşı direnç gösterdikleri, bu oranlara gençlerin %23'ünün ise kararsız düzeyde oldukları da eklenirse tablonun daha da netleştiği görülmektedir.

Grafik 35: Toplumda Değişime Önderlik Etme Gücü

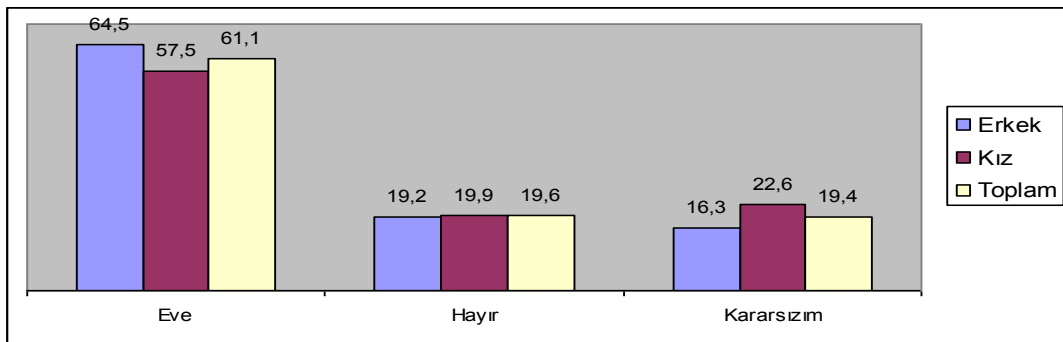
Soru35: Toplumda bir değişikliğe önderlik etme gücünü kendinizde buluyor musunuz?

Grafik 35'de gözlemlendiği gibi, gençlerin %30'una yakınının toplumda herhangi bir değişikliğe önderlik etme gücünü kendinde bulamadıkları, belirtilen oran kadar da kararsız düzeyde oldukları söylenebilir.

Grafik 36: Toplumun Önemli Bir Üyesi Olarak Kişisel Algı

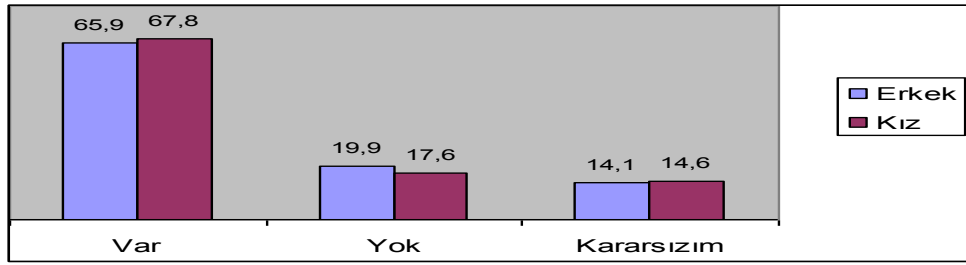
Soru36: Toplumun önemli bir bireyi olarak kendinizi görüyor musunuz?

Araştırma kapsamındaki gençlerin yaklaşık %20'ye yakını içinde yaşadığı toplumun önemli bir bireyi olarak kendini görmediğini, benzer bir oran kadarı da bu konuda sağlıklı bir düşünceye sahip olmadığını ortaya koymuştur. Buna göre yaklaşık %40 oranındaki gencin içinde yaşadığı toplumla güven, sadakat, bağlılık ve iletişim problemi yaşadığını söylemek mümkündür. Armağan'ın (2004, 18) belirttiği gibi, gençlik kendini dışlanmış olarak görmektedir. Büyüklerin, gençlerin görüş ve önerilerini ciddiye almadıkları, kendilerine güvenilmediğini ifade etmektedirler.

Grafik 37: Toplumda Önemli Konumlarda Görev Alma İsteği

Soru37: Toplumda önemli konumlarda görev alma yönünde bir isteğiniz var mı?

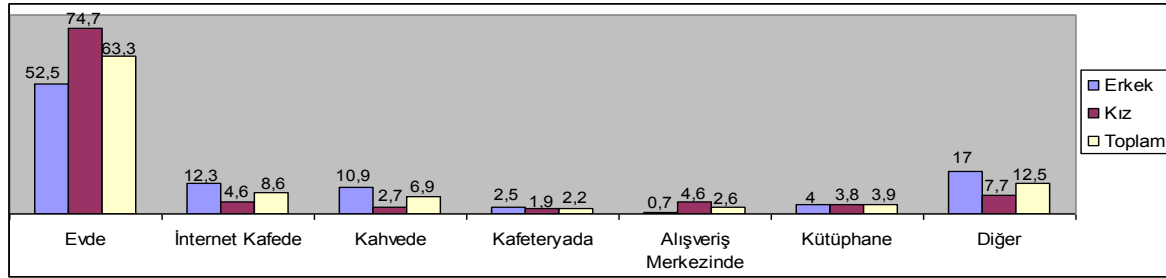

Araştırmaya katılan gençlerin üçte ikisinin toplumda önemli bir görev alma yönünde önemli bir isteğinin olduğu, üçte birinin ise bu konuda herhangi bir görüş ya da isteğinin olmadığı söylenebilir.

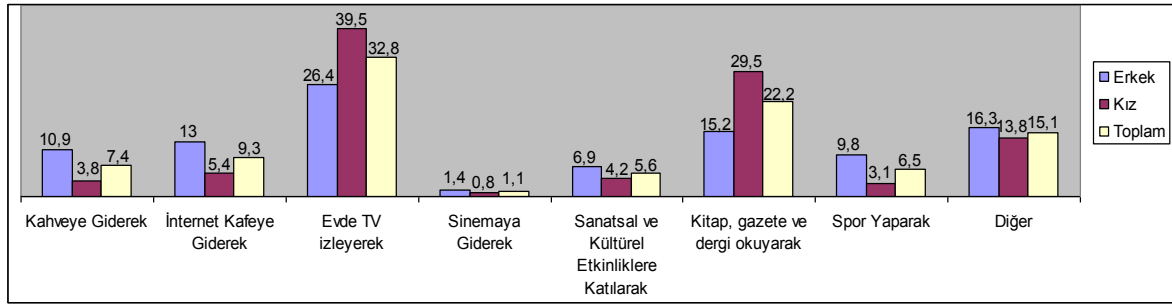
3.5. Siirt İlindeki Gençlerin Boş Zamanlarını Değerlendirmeye Yönelik Bulgular

Grafik 38: Boş zamanların Değerlendirildiği Mekanlar

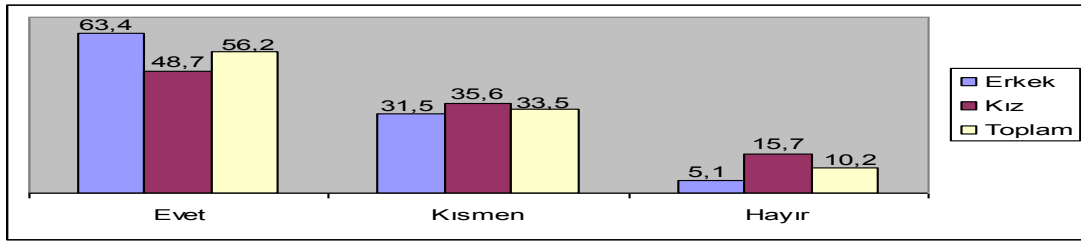
Soru38: Boş zamanlarınızı nerede geçirirsiniz?

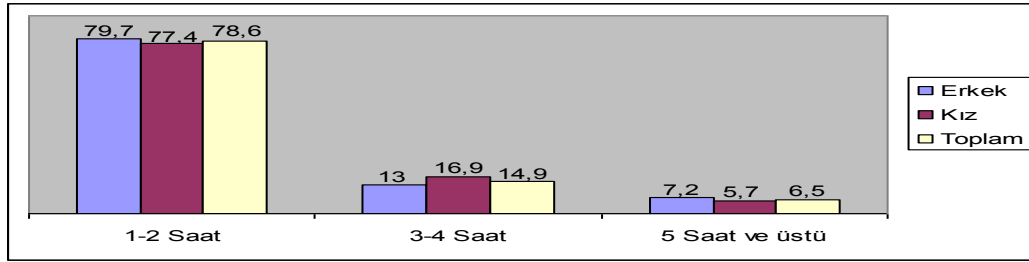
Siirt ilindeki gençlerin boş zamanlarını değerlendirmeye yönelik sorulara verdikleri cevaplara göre kızların dörtte üçü erkeklerin ise yarısından fazlası boş zamanlarını evde geçirerek değerlendirdikleri görülebilmektedir.

Grafik 39: Boş zamanları Değerlendirme Biçimi*Soru39: Boş zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?*

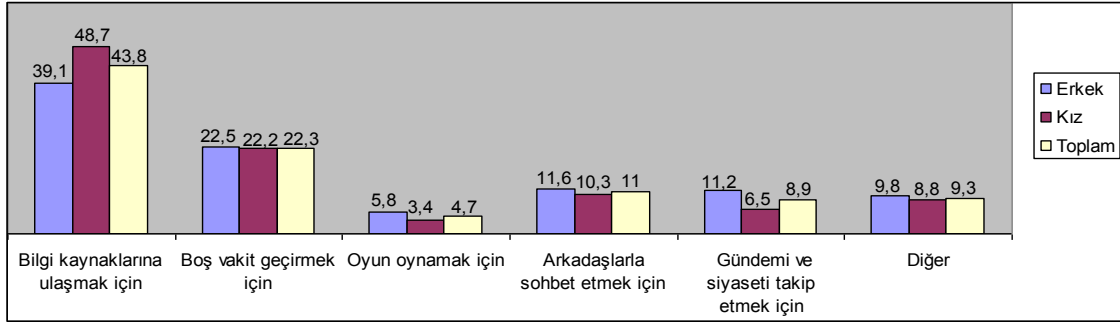
Kızların %40'a yakını evde TV izleyerek, üçte birine yakını ise kitap, gazete ve dergi okuyarak boş zamanlarını değerlendirdiği söylenebilir. Erkeklerin yaklaşık %26'sı evde TV izleyerek, %15'i kitap okuyarak, %13'ü internet kafeye, %11'i kahveye giderek boş zamanlarını değerlendirdikleri söylenebilir. Yayıllı ve arkadaşlarının (2006) üniversite gençliği üzerinde yaptığı araştırmada öğrenciler en fazla arkadaşlarıyla sohbet ettiği, daha sonra sırasıyla kitap okudukları, internette sörf yaptıkları, kültür sanat ve spor etkinliklerine katıldıklarını ortaya koymuşlardır. Komisyon'un (2003, 252) yaptığı araştırmada kızların boş zamanlarını öncelikle kitap, dergi okuyarak, daha sonra tiyatro, sinemaya giderek ve müzik dinleyerek geçirmekte, erkekler ise öncelikli olarak kitap, dergi okuyarak, müzik dinleyerek, spor yaparak ve internete girerek geçirmektedir.

Grafik 40: Teknolojiye Olan İlgi*Soru40: Bilgisayarı ve interneti kullanabiliyor musunuz?*

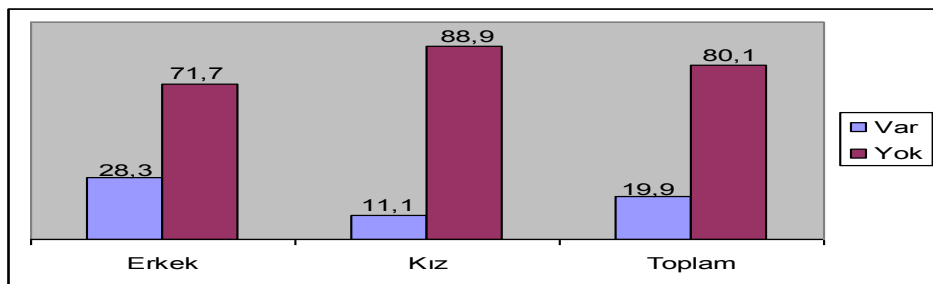
Erkeklerin yaklaşık üçte ikisi, kızların yarıya yakını bilgisayar ve interneti kullanabildiği söylenebilir. Türkiye'de internet kullanım oranı 2009 yılı itibarıyla %34'e çıkmıştır (DPT Raporu, 2010, 61).

Grafik 41: Teknolojiye Ayrılan Zaman*Soru41: Bir günde yaklaşık kaç saat internete kullanıyorsunuz?*

Erkek ve kızların %80'e yakını bir günde yaklaşık 1-2 saat arasında internet kullandıkları söylenebilir. Kızların erkeklerle benzer oranda teknolojiyi kullandığı gözlenmektedir.

Grafik 42: Teknolojiyi Kullanma Amacı*Soru42: Bilgisayarı ve interneti daha çok hangi amaçla kullanıyorsunuz?*

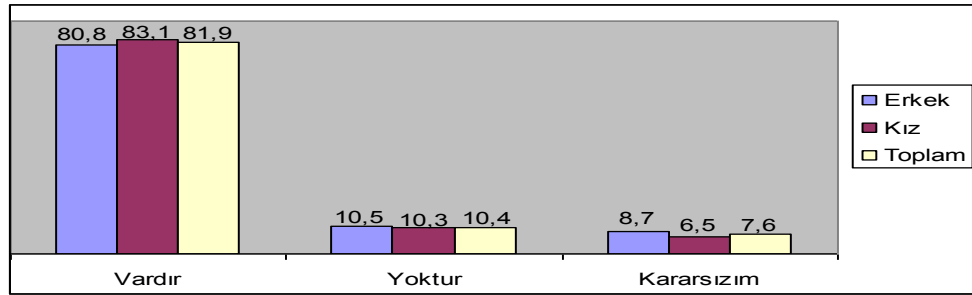
Gençlerin yaklaşık %44'ü bilgisayarı ve interneti bilgi kaynaklarına ulaşmak amacıyla kullandıkları, boş vakit geçirmek, oyun oynamak ve arkadaşlarıyla sohbet etmek amacıyla bilgisayarı kullandıklarını söyleyenlerin oranı ise %38'dir. Gündemi ve siyaset takip etmek amacıyla kullananların oranı ise yaklaşık %9'dur. Gençlerin günümüz koşullarında iletişim teknolojilerinden yararlanabildiği ve bilgiye ulaşma yollarını öğrenebildiği bir ortama sahip olduğunu söylemek mümkündür. Ergenler üzerinde yapılan araştırmada ise interneti, iletişim ve eğlenme amacı ile kullandığı, bunu bilgi arama amacının takip ettiği belirtilmektedir (Ceyhan, 2008; Bayraktar ve Gün, 2006; Tsai ve Lin, 2003; Yang ve Tung 2007).

Grafik 43: Zararlı Alışkanlık Edinme*Soru43: Sigara içme ve alkol kullanma vs. gibi zararlı alışkanlıklarınız var mı?*

Araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık beşte birinin (%19.9) zararlı alışkanlıkları olduğu, bu oranın kızlara oranla erkeklerde daha fazla olduğu gözlenmektedir. Ülkemizde gençler üzerinde yapılan çalışmalarda sigara kullanım sıklığının %15.7 ile %68 arasında değiştiği belirlenmiştir (Özer, 1991; Ögel, Taner ve Eke, 2006; Çolak ve Dönmez, 2009). Alkol bağımlılığı ise uzun yıllar içerisinde oluşmaktadır ancak bağımlılığın başlangıcı genellikle ergenlik ve ilk yetişkinlik yıllarına kadar uzanmaktadır. Arıkan ve Coşar (1996) tarafından yapılan çalışmada alkol bağımlılarının %76'sının 15-24 yaş grupları arasında alkol almaya başladıkları belirtilmektedir. Piko (2001) ise ergenlerin genellikle problemleriyle başa çıkmada zorlandıklarında genellikle sigara, alkol ve uyuşturucu kullandıklarını ve bunların ilerideki sonuçlarını hesap edemediklerini belirtmektedir. Kıran Esen (2003) ise akran baskısı arttıkça sigara içme davranışının arttığını yaptığı araştırmada ortaya koymuştur.

Grafik 44: Zararlı Alışkanlık Edinmede Arkadaş Gruplarının Etkisi

Soru44: Sizce zararlı alışkanlık edinmede arkadaş gruplarının etkisi var mıdır?

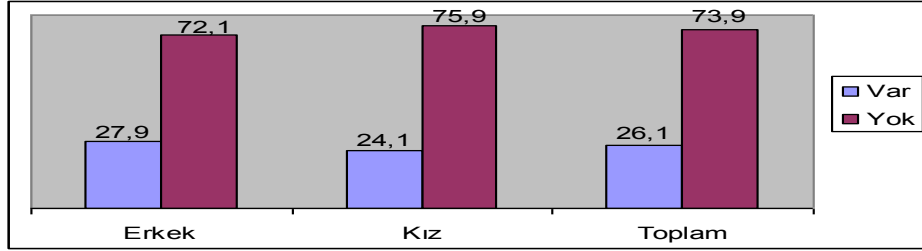

Zararlı alışkanlıklar edinmede arkadaş gruplarının etkisinin olduğunu söyleyen gençlerin oranı %82'dir. Can'ın (2008) belirttiği gibi akran gruplarının gençler üzerinde olumlu yönde etkilenmelere ve gençlerin kişilik gelişimine katkıda bulunurken, olumsuz yöndeki etkilemeleri sonucunda da gençlerin duygusal ve bedensel yönden büyük zararlara yol açabilmektedir. Bayhan ve Bulduk'un (1990) yaptıkları araştırmada gençlerin sigaraya başlama nedenlerinin başında arkadaş ısrarı, çevreye uyma ve özentinin geldiğini belirtmektedir.

3.6. Gençleri ve Ailelerini Etkileyen Diğer Faktörlere İlişkin Bulgular

Grafik 45: Ailenin Kanaat Önderine (Dini Lidere) Bağlılığı

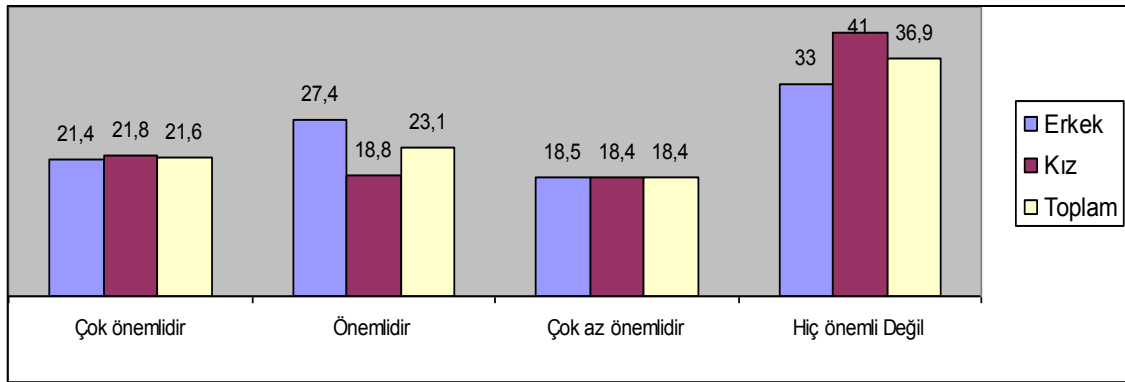
Soru45: Ailenizin bağlı olduğu bir kanaat önderi (Dini Lideri) var mıdır?

Siirt ilindeki gençleri ve ailelerini etkileyen diğer faktörlere yönelik sorulara verdikleri cevaplara bakıldığında Siirt ilinde yaşayan gençlerin %26'sının ailesinin bağlı olduğu bir kanaat önderi (dini lider) olduğu göze çarpmaktadır.

Grafik 46: Kanaat Önderinin (Dini Liderin) Sosyal Hayattaki Etkisi

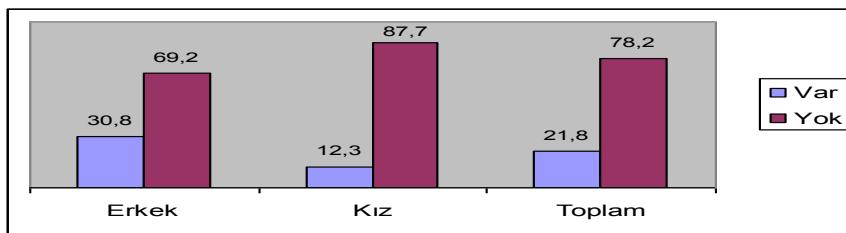
Soru46: Sizce kanaat önderinin (Dini Liderin) sosyal hayattaki yeri nedir?

Gençlerin yaklaşık %45'i kanaat önderinin (dini lider) sosyal yaşamdaki yerinin çok önemli/önemli olduğu yönünde görüş beyan ettikleri söylenebilir. Komisyon'un (2003, 269) yaptığı araştırmada "din adamlarının siyasal ve toplumsal etkileri ne olmalıdır? Sorusuna gençlerin yaklaşık %23'ü etkili olmalıdır cevabını vermektedir. Kararsız olanların oranı ise %31,5'dir. Etkili olmamalıdır diyenlerin oranı ise %45,5'dir.

Grafik 47: Ailenin Aşiret Liderine Bağlılığı

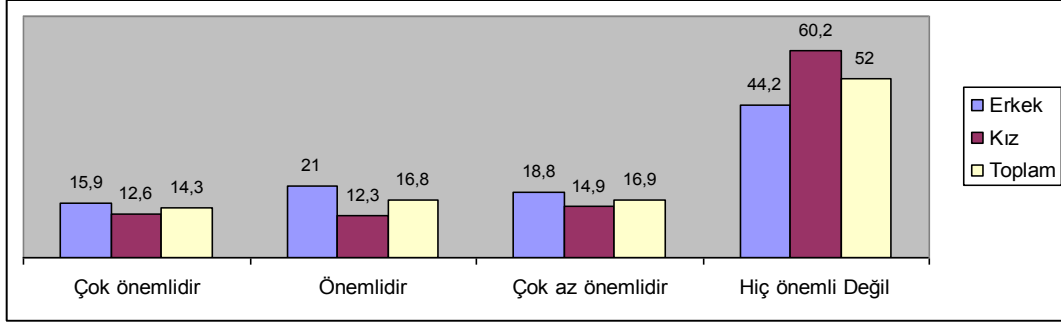
Soru47: Ailenizin bağlı olduğu bir aşiret lideri var mıdır?

Siirt ilinde yaşayan gençlerin yaklaşık %22'sinin ailesi bir aşiret liderine bağlı olduğu görülmektedir. Ailesinin bir aşiret liderine bağlı olduğunu belirtenler içerisinde erkeklerin oranı (%31) kızlardan (%12) daha fazladır.

Grafik 48: Aşiret Liderinin Sosyal Hayattaki Etkisi

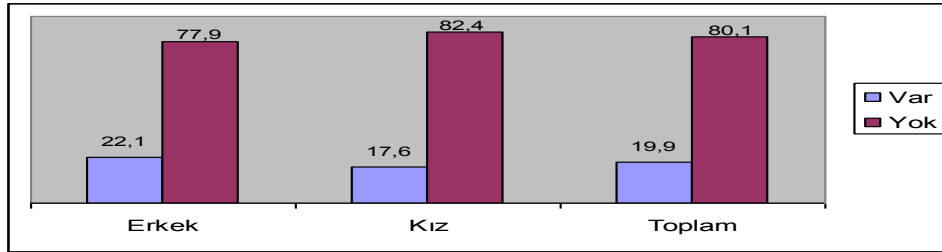
Soru48: Sizce aşiret liderinin sosyal hayattaki yeri nedir?

Gençlerin %31'i aşiret liderinin sosyal yaşamdaki yerinin çok önemli/önemli olduğu yönünde görüş beyan ettikleri ortaya konmuştur. Aşiret liderinin sosyal yaşamdaki yerinin çok önemli/önemli bağlı olduğunu söyleyenler içerisinde erkeklerin oranı (%36) kızların (%25) oranından daha fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Grafik 49: Siyasi Tercihde Dini veya Aşiret Liderin Etkisi

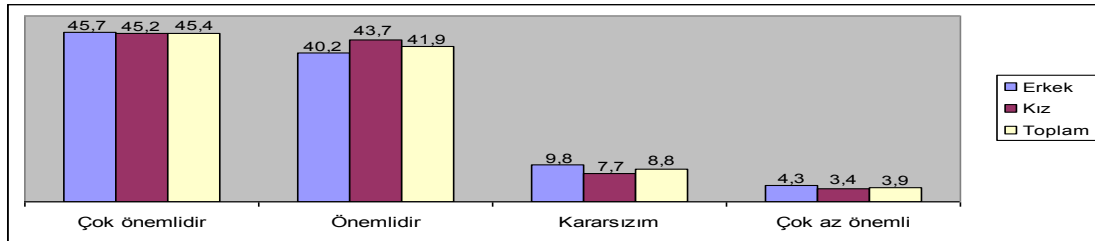
Soru49: Siyasi bir tercihte bulunurken aşiret lideri ya da dini liderin herhangi bir etkisi var mıdır?

Siirt'te yaşayan gençlerin yaklaşık %20'si siyasi tercihlerini kullanırken aşiret lideri ya da kanaat önderinin önemli bir etkisinin olduğunu dile getirdikleri görülmektedir.

Grafik 50: Davranışlar Üzerinde İnanç, değer ve normların Etkisi

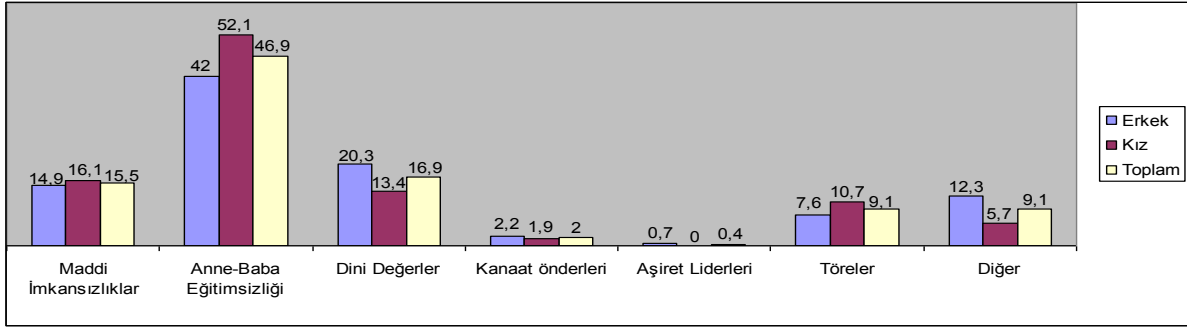
Soru50: Dini inançlar, norm ve değerler sosyal hayattaki davranışlarınız için önemli midir?

Gençlerin %87'sine göre dini inançların, norm ve değerlerin bireylerin günlük hayattaki davranışları üzerinde çok önemli/önemli olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Özyurt ve Doğan'ın (2002, 232) yaptığı araştırmada gençlerin %77'si dini inanç ve değerlerin çok önemli/önemli olduğunu tespit etmişlerdir.

Grafik 51: Kız Çocuklarının Okula Gönderilmeme Nedeni

Soru51: İlimizde kızların okula gitmemesinin en önemli nedeni sizce nedir?

Siirt ilinde kızların okula gönderilmemesinin en önemli nedenleri arasında ilk sırada anne-baba eğitimsizliği (%47), ikinci sırada dini değerler (%17), üçüncü sırada maddi imkansızlıkların (%16) olduğu, bunu törelerin ve diğer faktörlerin (%9) izlediği görülmektedir. İlhan Tunç'un (2009) Van ilinde yaptığı araştırmada kız çocuklarının okumama nedenleri arasında ilk sırayı ekonomik nedenlerin aldığını bunu dini inançların takip ettiğini ortaya koymuştur. Gürol ve Dilli (2006) tarafından Şırnak ilinde yapılan çalışmada ise en önemli nedenler arasında kızların okula gitmek için aileden ve sosyal çevreden destek görmedikleri, maddi yetersizliklerin ve diğer faktörlerin etkili olduğu söylenebilir.

4. SONUÇLAR

Gençler, toplumsal yaşamın en dinamik aktörleridir. Türkiye'nin genç bir nüfusa sahip olması beraberinde eğitim, sağlık, sosyal, kültürel ve istihdam gibi alanlarda bir takım yeni yatırım ihtiyaçlarını doğal olarak beraberinde getirmektedir. Devlet tarafından sunulan gençlikle ilgili hizmetler, oldukça merkezileşmiş ve belli alanlarla sınırlı kalmış durumdadır. Hâlbuki gençler, başta istihdam olmak üzere sosyal, kültürel, sanatsal, psikolojik vb. alanlarda da yoğun bir biçimde devletin sıcak ve şefkatli desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Aşağıda gençlerin görüşlerine dayalı olarak tespit edilen araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1. Gençlerin aile içi ilişkiler ve iletişime ilişkin sonuçlar

Araştırma bulgularına göre, Siirt ilinde ailelerin gençlere yönelik cinsiyet bazında farklı tutumlar sergiledikleri, karşı cins arkadaşlık ilişkilerinde kızlara yönelik ailelerin daha

müdahaleci tutum içinde oldukları, kızların kendilerini ifade etmede zorlandıkları ve ailelerin büyük oranda gençlerin kararlarına karıştıkları görülebilmektedir. Gençlerin kişisel problemlerini aile ile paylaşım düzeylerinin düşük olduğu gözlenmektedir. Anne-baba ile gençler arasındaki en önemli çatışma nedeninin aralarındaki güven probleminden ve maddi yetersizliklerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Gençlerin karşı cinsle sağlıklı ilişkiler geliştirmede sorunlar yaşadığı, kızların büyük çoğunluğunun ve erkeklerin yarıdan fazlasının ise evlenmeye karar verirken ailesi ile birlikte hareket ettikleri saptanmıştır. Ailesinin izni olmasına rağmen kızların yarıdan fazlası şehir merkezinde rahatça dolaşamadıklarını, üçte biri istediği kıyafeti giyinemediklerini, üçte ikisi ise istediği yere rahatlıkla gidemediklerini belirtmişlerdir.

4.2. Gençlerin işsizlikle ilgili görüşlerine ait sonuçlar

Siirt ilindeki gençlerin görüşlerine dayalı olarak hem Türkiye'nin hem de Siirt ilindeki gençlerin sorunları arasında paralellik bulunmakta ve ilk üç sırayı işsizlik, eğitim ve terör olayları almaktadır. Araştırmaya katılan gençlerin kişisel sorunları ise öncelikle meslek edinme güçlüğü, eğitim, psikolojik sorunlar, işsizlik ve toplumsal baskılar olarak gözlenmektedir. Gençlerin büyük çoğunluğunun geleceklerine güvenle bakamadıkları söylenebilir. Siirt ilinde iş olanaklarını yeterli düzeyde bulan gençlerin oranının yaklaşık %4 olması dikkat çekicidir. Gençler, aldıkları eğitimin iş bulmada yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Erkek ve kızların yarıya yakını kamu hizmetinde, beşte birinin ise kendi iş yerinde çalışmayı arzuladıkları tespit edilmiştir.

4.3. Gençlerin siyasi gündeme ilişkin görüşlerine ait sonuçlar

Gençlerin büyük çoğunluğu siyasi partilerin ve devletin gençlik sorunlarıyla ilgilenmediği, gençlik sorunları ile ilgili yayınların kitle iletişim araçlarında kısmen olduğu, gençlerin yarisından fazlasının ise kitle iletişim araçlarında gençlerin sorunları ile ilgili yayınların yeterli düzeyde olmadığı ifade edilebilir. Erkeklerin büyük çoğunluğunun kızların ise yarıya yakını kitle iletişim araçlarındaki Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Anti Laik tartışmalarını önemsedikleri göze çarpmaktadır.

4.4. Gençlerin sosyo-kültürel etkinliklere katılımlarına İlişkin sonuçlar

Araştırmaya katılan gençlerin büyük çoğunluğu kendilerini gerçekleştirebilecekleri sosyal ortamların Siirt ilinde oldukça yetersiz olduğunu, gençlerin beşte biri kendilerini toplumun önemli bir bireyi olarak görmediklerini, beşte birine yakını ise toplumda önemli bir görev alma yönünde herhangi bir isteğinin olmadığını vurgulamışlardır. Ayrıca erkeklerin

yaklaşık yarısının, kızların ise yaklaşık %40'nın yeniliklere kapalı oldukları, benzer şekillerde gençlerin %30'unun toplumda herhangi bir değişikliğe önderlik etme gücünden yoksun oldukları göze çarpmaktadır.

4.5. Gençlerin boş zamanlarını değerlendirmelerine yönelik sonuçlar

Siirt'te yaşayan erkeklerin büyük çoğunluğun boş zamanlarını evde, internet kafede, kahvede ve diğer yerlerde geçirirken, kızların yaklaşık dörtte üçünün boş zamanlarını evde geçirdiği ifade edilebilir. Erkekler boş zamanlarını evde televizyon izleyerek, kitap dergi ve gazete okuyarak, internet kafeye ve kahveye giderek değerlendirmektedirler. Bayanların büyük çoğunluğu boş zamanlarını evde televizyon izleyerek, kitap dergi ve gazete okuyarak ve diğer şekillerde değerlendirdikleri gözlenmiştir. Erkeklerin %5'i ve kızların ise % 15'nin bilgisayar ve interneti kullanmayı bilmedikleri, gençlerin beşte birinden fazlasının günde üç saatten fazla bilgisayar ve interneti kullandıkları belirtilebilir. Gençlerin daha çok bilgi kaynaklarına ulaşmak, boş vakit geçirmek ve arkadaşlarıyla sohbet etmek amacıyla bilgisayar ve interneti kullandıkları söylenebilir. Araştırma sonucu, gençlerin %80'nin herhangi bir zararlı alışkanlığının olmadığını ortaya koymuştur. Gençlerin beşte birinin ise, zararlı alışkanlıklar edindikleri ve bu zararlı alışkanlıkları edinmede arkadaş grubunun etkisinin %83 oranında olduğu tespit edilmiştir.

4.6. Gençleri ve ailelerini etkileyen diğer faktörlere ilişkin sonuçlar

Siirt ilinde yaşayan gençlerin dörtte birinden fazlasının ailelerinin bağlı olduğu bir kanaat önderi (dini lider) olduğu ve beşte birinin ailesinin bir aşiret liderine bağlı olduğu görülmektedir. Gençlerin yaklaşık %20'sinin siyasi tercihlerini aşiret lideri ya da kanaat önderinin önemli bir etkisi altında kullandıkları söylenebilir. Gençlerin %87'si dini inanç, norm ve değerlerin günlük hayattaki davranışları üzerinde önemli/çok önemli olduğunu vurguladıkları görülebilmektedir. Siirt ilindeki kızların okula gönderilmeme nedenleri arasında sırasıyla anne-baba eğitimsizliği, dini değerler, maddi yetersizliklerdir. Bunu törelerin ve diğer faktörlerin izlediği belirtilebilir. Bu sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

5. ÖNERİLER

1. Gençlik sorunları ile ilgili çalışmalarda toplumun gerçekleriyle tutarlı bir gençlik politikası oluşturulmalıdır.
2. Gençlik, toplumun ve sosyal yapının bir ürünü olduğu için, aile içi ilişkiler ve diğer birçok alanla ilgili sağlıklı davranış eğilimlerinin ortaya çıkması için bir bütün olarak

o toplumdaki aile yapısının sağlıklı olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Bunun eğitim yoluyla gerçekleştirilmesi önerilebilir.

3. Ülkemiz gençliğin en önemli sorunu işsizlik olarak görülmüş, bu nedenle istihdamın sağlanması için gerekli önlemler ivedilikle alınmalıdır. Ayrıca yetiştirilmekte olan ve iş gücüne yeni katılan gençlere istihdam olanakları sağlanmalıdır.
4. Daha bilinçli bir toplum için Siirt ilindeki eğitim olanaklarının ve sosyo-kültürel faaliyetlerin artırılması gereklidir.
5. Gençlik sorunlarına siyasi partilerin ve devletin daha fazla ilgi göstermeleri beklentiler arasındadır.
6. Gençlerin topluma ve devlete bağlılık düzeylerini arttıracak sosyal projeler geliştirmek suretiyle bireylerin geleceğe güvenle bakabileceği sosyal ortamlar ve olanaklar oluşturulmalıdır.
7. Siirt ilinde başta devlet, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere tüm toplumsal kurumlar gençlerin boş zamanlarını değerlendirme ve sosyo-kültürel etkinliklere katılmalarını teşvik edici gençlik ve eğitim merkezleri gibi projeler geliştirmelidir.
8. Toplumda oluşturulmak istenen Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Anti Laik ikilemlerin, ayrılıkların ve ötekileştirmelerin önlenmesi için, yüzyıllardır barış içinde yaşayan toplumun ve dolayısıyla gençlerin bilinçlendirilmesi gereklidir.
9. Sağlıklı politikalar oluşturabilmek için gençlikle ilgili daha kapsamlı benzer araştırmalar değişik illerde ve bölgelerde yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aktuna, Y. (1988). Gençlik döneminde toplumsallaşma ve kuşak çatışması. *II. Milli Gençlik Kongresi (Tebliğler)*. Konya:Selçuk Üniversitesi Yayınları, Yayın No:44.
- Arıkan, Z. ve Coşar, B. (1996). Alkol bağımlılığında demografik ve epidemolojik bir bakış. *Kriz Dergisi*, 4(2), 81-91.
- Armağan, İ. (2004). *Gençlik gözüyle gençlik*. İstanbul:Lider Ekol Basım ve Yayıncılık.
- Aslan, N. ve Arslan Cansever, B. (2009). Ailenin sosyo-demografik özelliklerinin çocuğun okuldaki sosyal etkinliklere katılımı üzerindeki etkileri:Türkiye ve Hollanda arasında karşılaştırmalı bir çalışma. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 5 (2), 210-226.
- Bayhan, V. (1997). *Üniversite gençliğinde anomi ve yabancılaşma*. (1. Baskı). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Bayhan, S. ve Bulduk, S. (1990). Yükseköğretim gençliğinde sigara içme alışkanlığı. *Eğitim ve Bilim*, 14(75), 65-77.
- Bayraktar, F. ve Gün, Z. (2007). Incidence and correlates of internet usage among adolescents in North Cyprus. *Cyberpsychol Behaviour*, 10, 191-197.
- Bilgin, M. (2000). Üniversite Öğrencilerinin Sorunları İle Değerleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi Araştırması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1).
- Burcu, E. (1998). Gençlik teorilerinin sınıflandırılmasına ilişkin bir çalışma. *Sosyoloji Araştırmalar Dergisi*, 1 (1-2), 105-136.
- Can, N. (2008). Gençlik sorunlarında medyanın etkisi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 62-76.
- Ceyhan, E. (2008). Ergen ruh sağlığı açısından bir risk faktörü: İnternet bağımlılığı. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15(2).
- Çolak, H. ve Dönmez, K. H. (2009). Giresun ilinde lise öğrencilerinin sigara, alkol ve Uyuşturucu alışkanlıklarının araştırılması. *Fen, Sosyal ve Çevre Eğitiminde Son Gelişmeler Sempozyumu*, 18-20 Kasım, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Giresun.
- Devlet Planlama Teşkilatı. (2010). Binyıl kalkınma hedefleri raporu Türkiye 2010. Ankara.
- Doğan, İ. (2007). *Sosyoloji Kuramlar ve Sorunlar*. (7. Baskı). Ankara:PegemA Yayınları.
- Ekşi, A. (2003). Gözden geçirme: Beş kıtada genç sorunları. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*,10(2).
- Geçtan, E. (1981). Ergenlikten yetişkinliğe geçiş dönemi olarak gençlik. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 14 (1).
- Gauthier, M. (2003). The Inadequacy of concepts: The rise of youth interest in civic participation in quebec. *Journal of Youth Studies*, 6 (3), 265-276.
- Gökçe, B. (1984). *Ortaöğretim gençliğinin beklenti ve sorunları*. İstanbul:MEB Yayınları.
- Gürol, A. ve Dilli, C. (2007). Zorunlu eğitim çağında bulunan kız çocuklarının okula gitmeme sebepleri (Şırnak İli örneği). *XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 5-7 Eylül 2007, Tam Metinler. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Tokat.
- Hatunoğlu, B.Y. ve Hatunoğlu, H. K. A. (2008). *Gelişim özellikleri*. Eğitim psikolojisi. (Ed. Zuhul, Cafağlı ve Mehmet Aksüt). 1. Baskı. Ankara:Grafiker Yayıncılık.
- İlhan Tunç, A. (2009). Kız çocuklarının okula gitmeme nedenleri:Van ili örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, VI (I), 237-269. <http://efdergi.yyu.edu.tr>
- Kale, N. (1990). Türkiye'deki gençlik sorunlarının kaynakları ve bu sorunların çözüm yolları *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2).
- Karasar, N., Hakan, A., Can, G., Özdaş, K., Sözer, E. ve Diğ. (1999). Anadolu Üniversitesi

- öğrencilerinin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile beklenti ve sorunları. 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri 3, Anadolu üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:51, Eskişehir.
- Kıran Esen, B. (2003). Ergenlerin akran baskısı düzeyleri ve cinsiyetlerine göre sigara içme davranışlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 169-188.
- Kieselbach, T. ve Beelmann, G. (2003). Arbeitslosigkeit als Risiko sozialer Ausgrenzung bei Jugendlichen in Europa. *Aus Politik und Zeitgeschichte*, B6-/2003, 32-39.
- Koç, Y. ve Palabıyık, A. (2012). Üniversite gençliğinin toplumsal ve siyasal sorunlara bakışı: Muş Alparslan üniversitesi ve Bitlis Eren üniversitesi öğrencileri örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(39), 322-346. www.esosder.org
- Komasyon. (2001). *Üniversite gençliği 2001. Üniversite gençliğinin sosyo-kültürel profili üzerine bir alan araştırması. Gazi üniversitesi örneği*. Ankara:Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Komasyon. (2003). *Üniversite gençliği 2003. Üniversite gençliğinin sosyo-kültürel profili üzerine bir alan araştırması. Gazi üniversitesi örneği*. Ankara:Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Komasyon. (2006). *Üniversite gençliğinin sosyo-ekonomik profili araştırması*. Erzurum:Atatürk Üniversitesi Yayın No:955.
- Mütevellioğlu, N., Zambak, M. ve Mert, M. (2010). İşsizlik, üniversiteli gençlik ve gelecek: Bir alan araştırmasının bulguları. *C.Ü.İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(1),207-229.
- Ögel, K., Taner, S. ve Eke, C.Y. (2006). Onuncu sınıf öğrencileri arasında sigara, alkol ve madde kullanım yaygınlığı:İstanbul örnekleme. *Bağımlılık dergisi*, 7(1), 18-23.
- Ökten, Ş. (2009). Toplumsal cinsiyet ve iktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin toplumsal cinsiyet düzeni. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 302-312.
- Özdemir, M. Ç. (2007). Toplumsal değişme karşısında aile ve okul. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*,5(2), 185-198.
- Özer, Ö. A. (1991). Ortaöğretim öğrencilerinin proaktif madde kullanımına yaklaşımı ve demografik özellikler. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, İstanbul.
- Özyurt, S. ve Doğan, M. S. (2002). Gençlik problemleri açısından üniversite gençliği. Adapazarı:Değişim Yayınları
- Piko, B. (2001). Gender differences and similarities in adolescents' ways of coping. *Psychological Record*, 51, 223-236.
- Poyraz, T., Zorlu, A., Şahin, B. ve Arıkan, G. (2003).Üniversite gençliğinin güncel sorunlara bakışı: H.Ü. sosyoloji bölümü öğrencileri örneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 20(1), 1-32.

- Print, M. (2007). Citizenship education and youth participation in democracy. *British Journal of Educational Studies*, 55 (3), 325-345.
- Siyez, D. M. (2009). *Ergenlerde problem davranışlar*. Ankara:Pegem Akademi Yayınları.
- Stamm, M. (2006). Jugendarbeitslosigkeit–Konturen einer psychosozialen Betrachtung. *Europäische Zeitschrift für Berufsbildung*, 39(3), 121-131.
- Şemin, R. (1992). *Gençlik psikolojisi*. İstanbul:Remzi Kitabevi.
- Şener, S. (1991). *Türkiye ve gençlik olayı:Beklentileri, problemleri ve düşünce*.İstanbul:Timaş Yayınları.
- Tezcan, M.(1991). *Gençlik sosyolojisi yazıları*. Ankara:Gündoğan Yayınları.
- Türkbay, T., Özcan, C., Doruk, A. ve Sekmen, K. (2005). Ergenlerde kimlik bocalaması üzerine cinsiyetin etkisi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 12(2).
- Tsai, C. C. ve Lin, S.S. (2003) Internet addiction of adolescents in Taiwan: An interview study. *Cyberpsychol Behaviour*, 6, 649-652.
- Uyar Bozdağlıoğlu, Y. (2008). Türkiye’de işsizliğin özellikleri ve işsizlikle mücadele politikaları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 45-65.
- Yang, S. C.ve Tung, C. J. (2007). Comparison of internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. *Comput Human Behaviour*, 23, 79-96.
- Özçomak, M. S. ve Aktürk, E. (2006). *Üniversite gençliğinin sosyo-ekonomik profili araştırması*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 955.
- Yörükoğlu, A. (1999). *Gençlik çağı*. (6. Basım). İstanbul:Acar Matbaacılık.